Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 69 (2316) ▪ Вівторок, 18 квітня 2000 року ▪ Ціна договірна

Фото Василя ГРИБА.

▪ 1631 р. Петро Могила відкрив у Києві лаврську школу, яка згодом стала Києво-Могилянською академією.

▪ 1895 р. Народився український поет Юрій Шкрумеляк.

▪ 1897 р. Народився актор Мар'ян Крушельницький.

▪ 1945 р. Тривала Берлінська операція радянських військ.

▪ 1983 р. Встановлено Міжнародний день пам'яток та історичних місць.

18 квітня

Відносини України і Росії потребують нових ідей і кардинальної перебудови

Президент України Леонід Кучма і обраний президентом Росії Володимир Путін сьогодні вранці проведуть переговори сам на сам.

Крім переговорів у вузькому колі, між главами двох держав відбудуться переговори у розширеному складі. Після цього заплановано «невелику» прес-конференцію.

Прес-секретар Президента України повідомив, що, як очікується, президенти двох країн побувають сьогодні у другій половини дня в Севастополі, де плановано відвідання кораблів двох флотів. Пам'ятаючи про нічліг Путіна на атомному підводному човні, севастопольські моряки готові виконати будь-який наказ — хоч у море вийти, хоч надати гостеві кубрик.

(Закінчення на 4-й стор.).

У запорозькому реєстрі прибуло...

На острові Хортиця Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко разом із сином Андрієм взяли участь в акції «Посади своє дерево» і посадили дуба. Після того Ющенка посвятили в запорозькі козаки.

Прем'єр також ознайомився зі станом ремонту опор мосту греблі ДніпроГЕСу. Оглянув експозицію «Національного історико-культурного заповідника на острові Хортиця».

У Запоріжжі Віктор Ющенко дав прес-конференцію. Зокрема, наголосив, що ціна за російський газ, який надходить в Україну, завжди формуватиме борги за його споживання. За словами прем'єра, є надія, що під час візиту до України обраного Президентом Росії Володимира Путіна «вдасться серйозно гармонізувати» питання цінової політики на газ і забезпечити «симетричність двох національних торгових політик».

«Я дорікав солдату за те, що він убив фашиста»

11

Бабця Квасолиха вижила у голодовку, бо худа була...

12

Фото Дмитра ГАВРИША (УНІАН).

Оце ініціатива!

Так би дружно — у поля й на заводи

Уже через півтори-дві години (на 8 год. 55 хв.) з початку голосування в день референдуму до ЦВК надійшли вражаючі дані — бюлетені отримали майже 13 мільйонів наших співвітчизників — 35,26 відсотка від тих, які мають право брати участь у цьому волевиявленні. У Дніпропетровській області на дільницях побувало 1482448 громадян (53,80%), у Донецькій — 1978854 (54,50%), у Закарпатті — 51,50 %. Картину помітно псували явні аутсайдери, зокрема Севастополь, де на цей час проголосувало трохи більш як 40 тисяч громадян (14,43 %), Хмельницька область — — 193703 (17,47%)...

Феномен стане зрозумілішим, коли зважити, що ці дані у Центрвиборчкомі подали як «відомості про забезпечення права громадян на участь у референдумі в разі зміни місця свого перебування». Простіше кажучи —дострокове голосування.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

▪ Випускники кримських шкіл сдаватимуть державні іспити переважно російською мовою.

▪ На Чорному морі з 17 до 28 квітня пройде весняний збір-похід Військово-морських сил України та Чорноморського флоту Росії.

▪ Перебуваючи в зоні дії шнека, при огляді комбайна, на шахті 13-БІС ДХК «Макеєввугіль» (Донецька область) загинув шахтар. Ведеться слідство.

P. S.

Енергетика: рішення в ім'я розвитку

Директори українських АЕС, повідомляє наш кореспондент, підтримали реформу паливно-енергетичного комплексу, яку проводить уряд з ініціативи віце-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко.

У рішенні директорів АЕС — учасників нещодавньої наради з проблем реорганізації енергоринку — йдеться про те, що завдяки зусиллям Кабінету Міністрів за кілька останніх місяців намітилися стійкі позитивні тенденції, склалася конструктивна динаміка реформування атомного сектора енергетики. Зокрема, йдеться про збільшення майже у 20 разів грошових надходжень до галузі створення успішного прецеденту подолання заборгованості із заробітної плати працівникам атомної енергетики за період з січня по березень 2000 р., розв'язання питань з оплатою імпортованого ядерного палива.

(Закінчення на 9-й стор.).

У номер

Обережно! Афера

До редакції «Голосу України» надійшла пропозиція від канадської юридичної компанії «Abiliti Group inc.» із проханням розмістити рекламу. У ній, зокрема, йшлося про те, що компанія хоче опублікувати «умови проведення розіграшки «Green card to Canada» (право на постійне проживання у Канаді)». Щоб перевірити інформацію, кореспондент «ГУ» звернувся до Посольства Канади в Україні. І ось що почув у відповідь від радника посольства пані Марлін Мессі.

(Закінчення на 4-й стор.).

17 квітня розпочалася перша всеукраїнська акція «Україна автомобільна»

У номер

Київ

Від слухань про глобальну катастрофу до звіту про локальні «аварії»

На початку погоджувальної наради з керівниками фракцій і комітетів Голова Верховної Ради Іван Плющ попередив присутніх, що напружений за обсягом роботи тиждень потребує мобілізації уваги і максимальної присутності на пленарних засіданнях депутатів. Згідно із затвердженим на нараді порядком денним, 18 квітня відбудеться парламентське слухання у зв'язку з 14-ю річницею чорнобильської катастрофи. На нього запрошено голів обласних і районних рад, фахівців, дипломатів.

Великий перелік питань внесено на середу. Як завжди, найнапруженішим буде четвер. Цього «голосувального» дня, крім прийняття рішень з питань, що обговорювалися раніше, передбачається ухвалити постанову про відміну березневої 1999 року постанови ВР про призначення парламентської четвірки до Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, внести зміни до закону про Нацбанк для ротації членів ради НБУ, проголосувати за квоту від Верховної Ради до Вищої ради юстиції (голосування за двома кандидатурами має відбуватися у таємному режимі — бюлетенями).

На 20 квітня для повторного розгляду з пропозиціями Президента внесено закони: «Про Кабінет Міністрів України», «Про природні монополії», «Про внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.». На п'ятницю заплановано звіт тимчасової слідчої комісії ВР з контролю і перевірки фінансово-господарської та організаційної діяльності колишнього Голови Верховної Ради та апарату парламенту. Цю комісію, як відомо, очолює народний депутат, член фракції НРУ Я. Кендзьор.

Дніпропетровськ

У них — залізне здоров'я, у нас — свинцеве

Напередодні Дня довкілля медики оприлюднили загрозливу статистику щодо зростання кількості захворювань нервової системи і отруєнь свинцем і його окислами. Особливо це стосується північних мікрорайонів лівобережної частини міста. Як *повідомляє наш власний кореспондент Микола Нечипоренко*, саме тут кілька років тому став до ладу акумуляторний завод «Іста». Його німецькі співзасновники, як з'ясувалося, нашпигували виробництво демонтованим у Берліні устаткуванням, яке не витримало на Заході екологічних експертиз. Завод на цьому не заспокоївся і поруч завершує монтаж цеху з утилізації відпрацьованих акумуляторних батарей і переробки свинцю. Подібні виробництва у США створюють на незаселених територіях у радіусі як мінімум сто кілометрів.

Комітет загальноукраїнської акції «Лідер народної довіри» називає переможців

З початку року в Києві триває дослідження діяльності народних депутатів України, обраних у мажоритарних округах. Комітет цікавлять елементарні питання: чи діють в округах громадські приймальні, з якою періодичністю ведеться прийом виборців, скільки громадян звернулося до депутата, який ефект від тих звернень...

В акції взяли участь майже всі київські депутати. Але безсумнівним лідером визнано народного депутата України Леоніда Черновецького, вісім громадських приймалень якого відвідали 13919 виборців! Опрацьовано 6942 усних звернення, 3127 — письмових. Надано 2850 юридичних консультацій, 3322 сім'ї, що звернулися по допомогу, її отримали. Малозабезпеченим видано 88 тисяч продуктових наборів.

На території заводу «Вулкан» діє організована Л. Черновецьким разом із християнською церквою «Слово Віри» їдальня «Стефанія», в якій щоденно безплатно харчуються 1000—1200 безпритульних.

На базі громадських приймалень народного депутата Леоніда Черновецького комітет акції «Лідер народної довіри» планує провести семінар для помічників інших народних депутатів, обраних у мажоритарних округах.

Віктор ТРИГУБ, керівник проекту.

Двопалатний парламент? Передчасно...

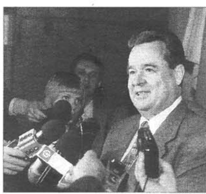
— Якщо на запитання, винесені на голосування, буде ствердна відповідь народу, то Верховна Рада повинна виконати його волю, надавши їй відповідне законодавче оформлення, — так Голова Верховної Ради Іван Плющ відповів на запитання журналістів після того, як проголосував 16 квітня на 801-й виборчій дільниці Києва.

Іван Степанович, утім, зауважив, що на це потрібен час, а також належні соціально-економічні умови: зростання темпів розвитку національної економіки і реальних доходів населення. Інакше наростатиме конфронтація.

На запитання, чи проводитимуть парламентські слухання за результатами референдуму, І. Плющ зазначив: це залежатиме від бажання парламентаріїв.

Щодо того, як проголосував він особисто, Іван Степанович сказав: на три запитання відповідь позитивна, на одне — негативна. А саме: щодо ідеї двопалатного парламенту. Він зазначив, що вона передчасна і дещо штучна. Адже для кращого захисту інтересів регіонів (а це основна теза на користь двопалатності) потрібно лише одне: належно працювати і в регіонах, і в центрі.

Було запитання і про доцільність витрат на референдум та його практичної віддачі. Іван Степанович вважає, що 30 млн. гривень, які витрачено на опитування, не змарновано. Хоча б тому, що дві третини коштів пішли на оплату праці членів комісій. Вони їх пустять в обіг, щось для себе придбавши, від чого виграють і люди, і держава.

Розмова закінчилася на оптимістичній ноті: Голова ВР сподівається, що в нас усе буде добре...

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото **Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

«Це повинен бути не останній референдум», —

заявив Президент України Леонід Кучма після голосування на своїй виборчій дільниці 16 квітня. — Все-таки знати громадську думку обов'язково треба». На запитання журналістів, що він чинитиме, якщо парламент вагатиметься із затвердженням законопроектів за результатами референдуму, глава держави наголосив: «Будемо діяти в межах чинного законодавства і Конституції України. Президент як гарант Конституції забезпечить це, якщо парламент не здатний буде зробити». Водночас Л. Кучма зазначив, що завдяки останнім подіям у парламенті Україна сьогодні перебуває на новому етапі свого розвитку. «Бо сьогодні, за парламентської більшості у Верховній Раді, буде набагато легше розв'язувати ті складні проблеми, які потребують законодавчого забезпечення», — сказав він.

Леонід Кучма нагадав, що за Перехідними положеннями Конституції України для затвердження змін до Основного Закону потрібно дві сесії ВР. Остаточний розгляд парламентом законопроектів за підсумками референдуму, на його думку, відбудеться восени на наступній сесії ВР.

Хай інші гойдають цю «колиску»...

Схоже, що саме так міркувало багато жителів Житомира — міста, яке встигли охрестити хто батьківщиною, а хто колискою референдуму. Справді, саме тут народилася ініціативна група номер один.

...Уночі голоси рахували довго — майже стільки, як тривало саме голосування. В результаті цифра явки виборців по двох міських районах виявилася дуже схожою — 50,5 і 50,2 відсотка. Усе б нічого, але при цьому дуже відчутно схудла кількість житомирян, внесених до списку для голосування. Цифра, яку називали до 16 квітня в міській комісії, і та, яку було вписано в підсумкові протоколи по районах, різняться на 18 тисяч. Може, то і справді була просто помилка, але цієї різниці саме й вистачає, щоб ініціатори не чвоніли, що в колисці їхнє дитя не набрало 50 відсотків явки до урн.

Олексій КАВУН.
Житомир.

Оце ініціатива! Так би дружно — у поля й на заводи

(Початок на 1-й стор.).

Залишається лише з жалем подивуватися, чому влада не забезпечила такого права під час грудневого референдуму 1991 року, коли справді вирішувалася доля України — бути чи ні їй незалежною. Так само залишається подивуватися груповій достроковій активності співвітчизників, котрі ще задовго до 16 квітня часто ішли голосувати цілими трудовими колективами та ще й у робочий час. Таку б активність — на поля і в заводські цехи!

Утім, дехто намагався не просто дивуватися, а й скаржитися до ЦВК. За даними Михайла Рябця, Центрвиборчком отримав більш як тисячу звернень громадян та політичних партій з приводу підготовки та проведення референдуму, більше трьох десятків з них надійшло безпосередньо 16 квітня. Тисячами, як того дехто очікував, скарги не надходили, задоволено зазначив Михайло Рябець.

Якщо якийсь Хома невіруючий ще сумнівався в бурхливій підтримці народом народної ініціативи з проведення референдуму, то хіба що до півдня 16 квітня. На 12-ту годину ЦВК отримала дані: з 36 650 647 внесених до списків для голосування громадян одержали бюлетені 19 847 221, або 54,15 відсотка. Серед уже відомих лідерів «рвонула на випередження» Закарпатська область, де зранку проголосувало 74,05% (проти дострокових 51,50%), тобто тут зранку з гір люди швидше спустилися до дільниць, аніж зманіжені кияни, яких до обіду в день голосування прийшло на дільниці трохи більш як шість відсотків.

У цій тріумфальній ході волевиявлення народу не обійшлося і без ложки дьогтю. Порівняно з минулими парламентськими і президентськими виборами досить незвично було чути про бліде за кількістю представництво міжнародних спостерігачів. З 73 таких осіб більшість виявилася з української секції МТПЛ, по кілька своїх представників мали посольства Франції, Польщі, Канади та шведські Молоді європейці за безпеку. Порідли і ряди представників ЗМІ — 12 інформагентств, 18 теле- чи радіокомпаній, 9 газет... Усього лише двадцять тисяч своїх представників серед більш як трьохсот тисяч членів дільничних виборчих комісій мали КПУ й НРУ, тоді як решта виявилася за Демсоюзом, СДПУ(о), НДП, Ліберальною партією (оновленою)...

«Майже як у старі добрі часи», — посміхнувся Михайло Рябець, оголошуючи перші результати голосування, які стали надходити до ЦВК о десятій вечора. За попередньою інформацією з усіх регіонів України, відсоток ствердних відповідей на всі чотири запитання референдуму «зашкалював» за 80—90%. Найбільше пожвавлення в залі викликали дані Закарпатської області, де станом на 22.40 на перше й четверте запитання про дострокове припинення повноважень ВР та двопалатний парламент відповіли «так» 99,97% жителів краю, а на друге й третє — про депутатську недоторканність та кількість парламентаріїв — усі 100%.

Голова Центрвиборчкому повідомив, що через ураган не надходять дані з Волинської та Хмельницької областей (до речі, не вельми позитивноактивних). Там було пошкоджено телефонний зв'язок. І в прямому ефірі закликав усіх голів виборчих комісій поквапитися з передачею даних комп'ютерною мережею.

Не сталося сенсації і після оприлюднення нової інформації з регіонів. «Тенденція зберігається», —коментував М. Рябець. І пояснював це тим, що процес оприлюднення інформації «занадто прозорий, більш ніж демократичний». На останній нічній прес-конференції о 1.00 оголосили дані опрацьованих 17% бюлетенів: на перше запитання відповіли «так» 85,92% громадян, друге — 89,98%, третє — 90,82%, четверте — 82,94%. Загалом проголосували на референдумі 78,74% від внесених у списки. У «передовики» вийшли Закарпатська, Івано-Франківська, Тернопільська, Сумська, Рівненська, Донецька й Луганська області, де всі чотири запитання схвалили понад 90% громадян. «Пасли задніх» Крим і Севастополь (50-70%). Відсоток недійсних бюлетенів коливався в межах 1-2%.

Станом на 7-му ранку було опрацьовано 99% бюлетенів. За попередніми даними, 84,97% громадян ствердно відповіли на перше запитання, 89,21% — на друге, 90,1% — на третє, 82% — на четверте. ЦВК оголосить остаточні результати референдуму лише після розгляду всіх скарг і заяв про порушення під час референдуму. Втім, сенсації ніхто не передрікає. Адже недарма було сказано, що «референдум відбудеться за будь-якої погоди».

У Центрвиборчкомі чергували **Анатолій БЕНЬ**, **Юліана ШЕВЧУК**.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державні нагороди

Цей Закон відповідно до Конституції України встановлює державні нагороди України для відзначення громадян за особисті заслуги перед Україною.

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Державні нагороди України

Державні нагороди України (далі — державні нагороди) є вищою формою відзначення громадян за видатні заслуги у розвитку економіки, науки, культури, соціальної сфери, захисті Вітчизни, охороні конституційних прав і свобод людини, державному будівництві та громадській діяльності, за інші заслуги перед Україною.

Державні нагороди встановлюються виключно законами України.

Стаття 2. Законодавство про державні нагороди

Законодавство про державні нагороди складається з Конституції України, цього Закону та указів Президента України, що видаються відповідно до нього.

Стаття 3. Види державних нагород

Державними нагородами є:

звання Герой України;

орден;

медаль;

відзнака «Іменна вогнепальна зброя»;

почесне звання України;

Державна премія України;

президентська відзнака.

Стаття 4. Статут і положення про державні нагороди

Президент України затверджує:

статут — для звання Герой України та кожного ордена;

положення — для інших державних нагород.

Статути і положення про державні нагороди визначають підстави для нагородження, містять опис державної нагороди, а також встановлюють порядок нагородження, вручення, носіння державних нагород та інші правила.

Стаття 5. Нагородження державними нагородами

Державними нагородами можуть бути нагороджені громадяни України, іноземці та особи без громадянства.

Нагородження державними нагородами провадиться указом Президента України. Нагородженому вручається державна нагорода та документ, що посвідчує нагородження нею.

Нагородження державними нагородами може бути проведено посмертно.

Громадяни України можуть бути удостоєні нагород іноземних держав.

Розділ II.
ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ

Стаття 6. Звання Герой України

Вищим ступенем відзнаки в Україні є звання Герой України.

Звання Герой України присвоюється громадянам України за здійснення визначного геройського вчинку або визначного трудового досягнення.

Герою України вручається орден «Золота Зірка» за здійснення визначного геройського вчинку або орден Держави — за визначні трудові досягнення.

Стаття 7. Ордени України

В Україні встановлюються такі ордени:

орден князя Ярослава Мудрого I, II, III, IV, V ступеня — для нагородження громадян за видатні заслуги перед Україною в галузі державного будівництва, зміцнення міжнародного авторитету України, розвитку економіки, науки, освіти, культури, мистецтва, охорони здоров'я, за визначні благодійницьку, гуманістичну та громадську діяльність;

орден «За заслуги» I, II, III ступеня — для відзначення видатних заслуг громадян в економічній, науковій, соціально-культурній, військовій, державній, громадській та інших сферах суспільної діяльності;

орден Богдана Хмельницького I, II, III ступеня — для нагородження громадян України за особливі заслуги у захисті державного суверенітету, територіальної цілісності, у зміцненні обороноздатності та безпеки України;

орден «За мужність» I, II, III ступеня — для відзначення військовослужбовців, працівників правоохоронних органів та інших осіб за особисті мужність і героїзм, виявлені при рятуванні людей, матеріальних цінностей під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у боротьбі зі злочинністю, а також в інших випадках при виконанні військового, службового, громадянського обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя;

орден княгині Ольги I, II, III ступеня — для відзначення жінок за визначні заслуги в державній, виробничій, громадській, науковій, освітянській, культурній, благодійницькій та інших сферах суспільної діяльності, вихованні дітей у сім'ї.

Стаття 8. Медалі України

В Україні встановлюються такі медалі:

«За військову службу Україні» — для нагородження військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, інших осіб за мужність і відвагу, самовіддані дії, виявлені у захисті державних інтересів України;

«За бездоганну службу» I, II, III ступеня — для нагородження осіб офіцерського складу і прапорщиків Збройних Сил України, рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, військ Цивільної оборони, які досягли високих показників у бойовій і професійній підготовці, є взірцем вірності присязі та виконання військового (службового) обов'язку, успішно керують підлеглими, зразково виконують інші військові обов'язки;

«Захиснику Вітчизни» — для нагородження ветеранів війни, осіб, на яких поширюється Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», осіб, які брали участь у визволенні України від фашистських загарбників, та інших громадян України за виявлені у захисті державних інтересів особисті мужність і відвагу, зміцнення обороноздатності та безпеки України.

Стаття 9. Відзнака «Іменна вогнепальна зброя»

Відзнака «Іменна вогнепальна зброя» встановлюється для нагородження офіцерського складу Збройних Сил України, Прикордонних військ України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Служби безпеки України, органів Міністерства внутрішніх справ України та державних службовців, які мають офіцерське звання, за визначні заслуги у забезпеченні обороноздатності України, недоторканності її державного кордону, підтримці високої бойової готовності військ, зміцненні національної безпеки, боротьбі зі злочинністю, захисті конституційних прав і свобод громадян, за бездоганну багаторічну службу, зразкове виконання військового та службового обов'язку, виявлені при цьому честь і доблесть.

Стаття 10. Почесні звання України

Встановлюються такі почесні звання України:

«Народний артист України»;

«Народний архітектор України»;

«Народний художник України»;

«Заслужений артист України»;

«Заслужений архітектор України»;

«Заслужений будівельник України»;

«Заслужений винахідник України»;

«Заслужений вчитель України»;

«Заслужений діяч мистецтв України»;

«Заслужений діяч науки і техніки України»;

«Заслужений донор України»;

«Заслужений економіст України»;

«Заслужений енергетик України»;

«Заслужений журналіст України»;

«Заслужений лікар України»;

«Заслужений лісівник України»;

«Заслужений майстер народної творчості України»;

«Заслужений машинобудівник України»;

«Заслужений металург України»;

«Заслужений працівник культури України»;

«Заслужений працівник освіти України»;

«Заслужений працівник охорони здоров'я України»;

«Заслужений працівник промисловості України»;

«Заслужений працівник транспорту України»;

«Заслужений працівник сільського господарства України»;

«Заслужений працівник соціальної сфери України»;

«Заслужений працівник сфери послуг України»;

«Заслужений працівник фізичної культури і спорту України»;

«Заслужений природоохоронець України»;

«Заслужений раціоналізатор України»;

«Заслужений художник України»;

«Заслужений шахтар України»;

«Заслужений юрист України».

Почесні звання України присвоюються особам, які працюють у відповідній галузі економічної та соціально-культурної сфери, як правило, не менше десяти років, мають високі трудові досягнення і професійну майстерність, якщо інше не встановлено положенням про почесне звання України.

Почесне звання «Народний артист України», «Народний архітектор України», «Народний художник України» може присвоюватися, як правило, не раніше ніж через десять років після присвоєння відповідно почесного звання «Заслужений артист України», «Заслужений архітектор України», «Заслужений художник України».

Стаття 11. Державні премії України

Встановлюються такі Державні премії України:

1) Національна премія України імені Тараса Шевченка — за найвидатніші твори літератури і мистецтва, публіцистики і журналістики, які є вершинним духовним надбанням Українського народу, утверджують високі гуманістичні ідеали, збагачують історичну пам'ять народу, його національну свідомість і самобутність, спрямовані на державотворення і демократизацію українського суспільства;

2) Державна премія України в галузі науки і техніки:

за видатні наукові дослідження, які сприяють дальшому розвитку гуманітарних, природничих і технічних наук, позитивно впливають на суспільний прогрес і утверджують високий авторитет вітчизняної науки у світі;

за розроблення та впровадження нової техніки, матеріалів і технологій, нових способів і методів лікування та профілактики захворювань, що відповідають рівню світових досягнень;

за роботи, які становлять значний внесок у вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки;

за створення підручників для середніх загальноосвітніх, професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладів, що відповідають сучасним вимогам і сприяють ефективному опануванню знань, істотно впливають на поліпшення підготовки майбутніх спеціалістів;

3) Державна премія України в галузі архітектури — за створення видатних житлово-цивільних та промислових архітектурних комплексів, будівель і споруд, роботи в галузі містобудування, ландшафтної архітектури, упорядження міст і селищ, реставрації пам'яток архітектури і містобудування, наукові праці з теорії та історії архітектури, що мають важливе значення для дальшого розвитку вітчизняної архітектури і містобудування та здобули широке громадське визнання.

Стаття 12. Президентські відзнаки

Президент України відповідно до Конституції України встановлює президентські відзнаки і нагороджує ними.

Стаття 13. Попередній розгляд питань щодо нагородження

Для попереднього розгляду питань, пов'язаних з нагородженням державними нагородами, при Президентові України утворюється Комісія державних нагород та геральдики, яка є дорадчим органом і працює на громадських засадах.

Персональний склад зазначеної Комісії та порядок її роботи визначаються Президентом України.

Розділ III.
ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ НАГОРОДЖЕНИХ

Стаття 14. Порядок зберігання державних нагород

Особи, удостоєні державних нагород, повинні дбайливо ставитися до їх схоронності. У разі втрати нагород нагороджені зберігають свої права на них відповідно до закону.

Нагородженому можуть бути видані дублікати нагороди або документів про нагородження, якщо Комісією державних нагород та геральдики буде визнано, що втрата державної нагороди сталася внаслідок стихійного лиха, бойових дій або з інших причин, що не залежать від нагородженого.

Стаття 15. Права нагороджених на пільги

Особи, нагороджені державними нагородами, користуються пільгами, передбаченими законами України.

Стаття 16. Позбавлення державних нагород

Позбавлення державних нагород може бути проведено Президентом України лише у разі засудження нагородженого за тяжкий злочин за поданням суду у випадках, передбачених Законом.

Стаття 17. Поновлення у правах на державні нагороди

Поновлення у правах на державні нагороди осіб, які були позбавлені цих нагород, здійснює Президент України у випадках, передбачених законом.

Після набрання чинності Указом Президента України про поновлення у правах на державні нагороди нагородженому повертаються його нагороди і документи про нагородження.

Стаття 18. Зберігання державних нагород після смерті нагородженого

Після смерті нагородженого, за наявності спадкоємців, нагорода залишається у сім'ї померлого.

За згодою спадкоємців державні нагороди можуть бути передані на тимчасове або постійне зберігання музеям. Державні нагороди передаються музеям на підставі рішення Комісії державних нагород та геральдики за наявності відповідного клопотання музейного закладу.

Передані музеям на постійне зберігання державні нагороди спадкоємцям померлого або нагородженого посмертно не повертаються.

У разі відсутності у померлого нагородженого спадкоємців державні нагороди і документи про нагородження мають бути передані на зберігання державі.

Стаття 19. Порядок вивезення державних нагород за межі України

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, нагороджені державними нагородами, або їх спадкоємці у разі виїзду за межі України мають право вивозити державні нагороди, а також документи про нагородження ними.

Вивіз державних нагород, право на які не підтверджено відповідними документами, забороняється.

Порядок вивезення за межі України державних нагород з дорогоцінних металів визначається Кабінетом Міністрів України.

Вилучені правоохоронними і митними органами державні нагороди України в осіб, які незаконно ними володіють, передаються відповідним органам державної влади.

Розділ IV.
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ

Стаття 20. Відповідальність за порушення законодавства про державні нагороди

Особи, винні у порушені законодавства про державні нагороди, несуть відповідальність відповідно до законів України.

Розділ V.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність з цим Законом законодавчі та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Установити, що дія цього Закону поширюється на правовідносини, пов'язані з нагородженням:

громадян України, удостоєних державних нагород СРСР або республік, що входили до його складу;

громадян України, іноземців та осіб без громадянства, нагороджених державними нагородами Української РСР (Почесною Грамотою, Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР, удостоєних почесних звань Української РСР), а також нагороджених Державними преміями Української РСР;

осіб, нагороджених відзнаками Президента України до набрання чинності цим Законом.

4. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

5. Рекомендувати Президентові України привести свої укази у відповідність із цим Законом.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 16 березня 2000 року.

№ 1549-III.

Хроніка. Факти. Події

■ Київ

«Допоможіть нам, допоможіть дітям»

У квітні—травні волонтери канадо-українського товариства «Приятелі дітей» і проекту «Допоможіть нам, допоможіть дітям» відвідають 150 українських сирітських закладів, щоб передати їм медикаменти, іграшки, взуття тощо. Загальна вартість допомоги —500 тис. канадських доларів. Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Дерек Фрейзер зазначив: «Реалізація цього проекту — чудовий приклад співробітництва між Канадою та Україною». Спільну роботу розпочато ще 1993 року. На реалізацію проекту витрачено вже понад 9 млн. канадських доларів. Співзасновник проекту — Віктор Ющенко, тоді він був головою Національного банку. І як Прем'єр-міністр він залишається прихильником проекту.

■ Тель-Авів

Барак не проти палестинської держави

Прем'єр-міністр Ізраїлю Ехуд Барак висловився про можливу появу незалежної палестинської держави внаслідок нинішньої фази мирного процесу. За словами Барака, ця держава не матиме збройні сили. Він також заявив, що палестинським біженцям не дозволять повернутися до своїх домівок в Ізраїлі. Що ж до Єрусалима, то місто, як наголосив прем'єр, залишиться під ізраїльською юрисдикцією, крім кількох винятково палестинських районів.

■ Приштина

Перепишуть не всіх

У Косово розпочато перепис населення. Його проводить цивільна адміністрація ООН, яка нині здійснює керівництво в краї. Косовські серби відмовляються брати участь у переписі, заявляючи, що його можна проводити лише після того, як до краю повернуться всі серби та представники інших національностей, що залишили його під тиском албанців.

■ Рига

Названо кандидата на посаду прем'єра

Одного з членів латвійської коаліційної партії «Шлях Латвії» Андріса Берзиньша може бути призначено незабаром на посаду прем'єр-міністра. За Берзиньша проголосувала переважна більшість членів коаліції. Колишній прем'єр Андріс Шкеле пішов у відставку минулого тижня.

■ Париж

Здоров'я дорожче

Франція знову запроваджує заборону на ввезення британської яловичини. Як заявив міністр закордонних справ Франції Юбер Ведрін, це пов'язано з новими дослідженнями, які підтверджують зараження сказом м'яса з Британії. Євросоюз уже притягав Францію до суду за відмову ввозити яловичину з Британії. Проте глава МЗС Франції переконаний, що «обережність важливіша, аніж узяті зобов'язання перед Євросоюзом».

■ Вашингтон

Демонстранти налаштовані рішуче

Сесія МВФ у Вашингтоні розпочала свою роботу, незважаючи на демонстрації протесту проти фінансової глобалізації. Демонстранти утворили ланцюг, заблокувавши вхід у приміщення МВФ. Багато хто з учасників сесії пробралися до будинку завдяки тому, що прибули заздалегідь. А ось французькому міністрові фінансів Лорану Фабіусу так і не вдалося потрапити на сесію.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Відносини України і Росії потребують нових ідей і кардинальної перебудови

(Початок на 1-й стор.).

Напередодні візиту Володимира Путіна до Києва різко погіршилася соціально-економічна ситуація в Росії. Це пов'язано насамперед із традиційно односторонньою орієнтацією російської економіки на вивезення сировини та енергоресурсів і недавнім рішенням країн ОПЕК щодо збільшення квот видобутку нафти й падіння цін на неї. Незважаючи на первинний профіцит бюджету, російський уряд гостро потребує зовнішніх позик обсягом 1,5 млрд. доларів. У Кремля виникають труднощі з фінансуванням чеченської війни.

Затримавши у Перській затоці російський нафтовий танкер з іракською нафтою, США вказали Росії на її місце у світі, а ПАРЄ піднесла російським парламентаріям повчальний урок. Здавалося, за такої ситуації рейтинг Володимира Путіна знижуватиметься. Однак, на думку багатьох, він зміг зберегти підтримку виборців на попередньому рівні.

Новий російський президент переконав Держдуму ухвалити Договір по СНО-2, помирив Рема В'яхірева й Анатолія Чубайса і тим самим забезпечив собі тили під час миттєвого вояжу до Мінська, Лондона і нарешті в Київ. Якщо для Англії приїзд російського президента — візит-відповідь ввічливості і знайомство Заходу з «невідомим» Путіним, то для Києва приїзд новообраного президента Росії може стати переломним в україно-російських міждержавних відносинах. У Москві активно коментували приїзд держсекретаря США Мадлен Олбрайт до Києва, який, вважають у російській столиці, відбувався з єдиною метою — здійснити тиск на Київ і отримати подальші гарантії від Леоніда Кучми щодо незмінності його «прозахідних» орієнтацій.

У Москві не залишили непоміченою програмну заяву українського Президента, яку він зробив за чотири дні до приїзду Володимира Путіна до Києва: «Для України визначено зовнішній пріоритет — це європейський вибір». Голова РАТ «Газпром» Рем В'яхірев звинуватив Україну в тому, що Київ, як і раніше, не платить за російський газ, украв 7,1 млрд. кубометрів і щодобово краде понад 200 млн. кубометрів газу. Олександрові Лукашенку в Мінську запропонували нарощувати зусилля з будівництва магістральних газопроводів через територію Білорусі. У самій Росії закінчилася підготовка до будівництва газотранспортної інфраструктури через Скандинавські країни до Європи.

Росія, однак, — у пошуках реальних союзників і вироблення зовнішньополітичних стратегій. Останнє засідання Ради безпеки було присвячено напрацюванню нової концепції зовнішньої політики Росії. Зовсім не випадкова й заява Володимира Путіна під час його виступу в Держдумі на ратифікації СНО-2 про те, що «наші ядерні сили знищать будь-якого ворога багаторазово і гарантовано».

Відносини України і Росії потребують нових ідей і кардинальної перебудови. «Великий» договір і Програма економічного співробітництва між двома країнами практично «зависли» як стратегія будівництва міждержавних відносин. Причини в тому, що у відносинах двох країн перемогли вузькогрупові інтереси еліт, а не більшості населення.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Росія у пошуках реальних союзників

Поєднав приємне з корисним

Міністр оборони Росії Ігор Сергєєв не побоявся нашого важкого після-референдумного понеділка і прилетів привітати з днем народження друга, колегу за обійманою посадою і просто добру людину — українського військового міністра генерала армії Олександра Кузьмука.

— Це зустріч добрих, надійних і давніх друзів, — так охарактеризував візит російського міністра іменинник.

Утім, бойові друзі не лише обмінювалися компліментами, а й про справи говорили.

Гість оцінює перспективи військового співробітництва Росії та України оптимістично. За його словами, поки що все йде за планом, на взаємно зацікавленій основі, все намічене виконується.

Чого не скажеш про відносини Росії з НАТО. Міністр оборони РФ зазначив, що їх поновлення можливе лише на основі взаємного інтересу: боротьба з тероризмом, обмін думками з нової стратегії НАТО, з військової доктрини Росії, контроль за нерозповсюдженням ракет та зброї масового знищення.

— Якщо Росія буде не лише суб'єктом переговорів і консультацій НАТО, які можуть чути або не чути, а й зможе брати участь в ухваленні рішень, тоді варто казати про подальшу співпрацю, — прокоментував ситуацію з Північноатлантичним блоком Ігор Сергєєв.

І відбув до Севастополя розв'язувати флотську проблему. Ігор Сергєєв заявив, що під час відвідання президентом Росії Володимиром Путіним «міста російських моряків» (зазначимо, на українській території) планується обговорити питання контролю за Чорноморським флотом з боку Росії, проблему боргів Росії перед містом за комунальні та інші послуги...

Ольга ВАУЛІНА.

Обережно! Афера

(Початок на 1-й стор.).

«Деякі особи рекламують лотерею "зелена картка" для імміграції в Канаду. Але такої лотереї не існує. Уряд Канади ніколи не проводив подібні лотереї і не має наміру їх проводити в майбутньому. Певні особи під цією ширмою забирають гроші в необізнаних людей, обіцяючи їм послуги, які не зможуть виконати. Це — звичайна афера!»

Враховуючи, що подібна "реклама" може потрапити на сторінки інших газет, попереджаємо: будьте уважні! Не сприймайте на віру обіцянки про допомогу в отриманні права на постійне місце проживання за кордоном (і не тільки в Канаді) або щодо влаштування на роботу. Захистіть себе самі, перевіривши інформацію в посольстві.

Канцлером може стати жінка?

Ангела Меркль стала цілком реальним кандидатом на цю посаду

Такого дотепер у Німеччині не дозволяла собі жодна партія: Християнсько-демократичний союз очолила його колишній генеральний секретар Ангела Меркль. І набрала вона під час голосування рекордну кількість голосів — 96 відсотків, що свідчить про заздалегідь підготовлене рішення.

Ті, хто стежить за просуванням Меркль у політиці, кажуть, що в досягненні такого тріумфу їй добряче допоміг... патріарх християнських демократів Гельмут Коль, чиєю ученицею в політиці вона була. Якби не скандал із чорними касами, до яких був причетний також і попередній голова ХДС Вольфганг Шойбле, змушений піти у відставку, довіку не бачити б Меркль омріяної посади. І зовсім не тому, що в неї для того не вистачило б кебети. А лише тому, що хоча емансипація в Німеччині й сягнула певних висот, та лише певних, за які сильна половина світу цього жіноцтва, як і раніше, не допускає. А коли вже допустили, то Меркль раптом стала цілком реальним кандидатом на посаду канцлера, вибори якого відбудуться вже через два роки.

Нова голова партії не приховує цього, оголосивши на з'їзді ХДС, що головною метою союзу залишається боротьба проти «червоно-зеленої» опозиції — аж до перемоги над нею під час чергових виборів. Меркль назвала також свого наступника на посту генерального секретаря. Ним виявився представник ліво-ліберального крила партії Рупрехт Поленц. Таким чином, у 630-тисячній партії християнських демократів змінилася розстановка сил: пост голови фракції ХДС у бундестазі посідає політик із правими поглядами Фрідріх Мерц, а сама Меркль тяжіє до лібералізму, вряди-годи критикуючи товаришів по партії консервативного спрямування і наголошуючи, що вона в «центрі». Виходить, що центр, як вона каже — «середина», ніні там, де Меркль. І вона відтепер боротиметься за цю середину, тобто за широкий вплив на середній клас.

А це вже зовсім щось новеньке! Адже донині впливати на «нову середину» було прерогативою соціал-демократів, зокрема це стало «родзинкою» передвиборної програми канцлера Герхарда Шрьодера. До речі, він свого часу також дистанціювався у своїй партії від консерваторів. Отож на цьому полі діяльності він тепер може отримати досить потужного конкурента.

Щоправда, у статуті й програмі партії після з'їзду особливих змін не передбачають. Ангела Меркль лише пообіцяла: боротьба з правлячою опозицією стане конструктивнішою. Приміром, якщо соціал-демократи оголосили, що готові запросити до країни за «зеленими картками» 30 тисяч комп'ютерників, то ХДС пропонує не затикати дірки в цій галузі індусами чи фахівцями з країн Східної Європи, а внести радикальні зміни до закону про еміграцію, що зробить суворішими правила для політичних біженців. А також поліпшити систему освіти, щоб виховати власні кадри і уникнути відпливу мізків за кордон. Меркль, до речі, акцентувала увагу на вельми популярних у населення темах: освіта, зайнятість, страхування старості, оподаткування, захист довкілля, а також європейська політика. Дотепер успішніше це робили соціал-демократи. Передвиборна боротьба, здається, починається...

А от Гельмут Коль уперше за останні 25 років не брав участі у з'їзді ХДС. Товариші по партії очікували від нього «бомбочку» — обіцяні мемуари, але полегшено зітхнули: книга не з'явилася. Поки що.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Проблеми скрапленого газу

Чому його реалізація щороку скорочується на 10—20 відсотків?

Хто не мріє про блакитне паливо в квартирі? Сьогодні більш як половина жителів міст і сіл користуються скрапленим газом. Газобалонні установки встановлено в 6,7 млн. квартир, будинків та дач.

Скраплений газ виробляється в Україні та імпортується з Росії, Білорусі, Туркменистану і Казахстану.

Протягом 1994—1999 років в Україні вироблено більш як 1,5 млн. метричних тонн скрапленого газу: в середньому 260 тисяч тонн на рік. З 1996 по 1999 рік імпорт становив близько 1,6 млн. метричних тонн.

І. ДІЯК

Виробниками скрапленого газу в Україні є газопереробні і нафтопереробні заводи, що входять до складу НАК «Нафтогаз України» та нафтопереробного комплексу. В 1999 році в Україні вироблено 256,4 тис. тонн газу, в тому числі на підприємствах, підпорядкованих НАК «Нафтогаз України», — 164,3 тис. тонн і нафтопереробних заводах —92,1 тис. тонн, що становить 64,1 і 35,9 відсотка. У системі НАК «Нафтогаз України» виробництво скрапленого газу здійснюють структурні підрозділи дочірніх компаній ВАТ «Укрнафта» і «Укргазвидобування».

Таблиця 1.
Виробництво скрапленого газу на ГПЗ НАК «Нафтогаз України» в 1994 —1999 рр. (тис. тонн)

Підприємство	Рік					
	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ВАТ «Укрнафта»	136,3	132,1	122,0	124,2	122,3	108,2
ДК «Укргазвидобування»	10,5	11,8	11,0	11,8	46	56,1
Разом	**146,8**	**143,9**	**133,0**	**135,0**	**168,3**	**164,3**

Таблиця 2.
Прогноз виробництва скрапленого газу на ГПЗ НАК «Нафтогаз України» в 2000 році (тис. тонн)

Підприємство	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	Усього за рік
ВАТ «Укрнафта», в т. ч.	23,05	23,65	24,27	22,5	93,47
Гнідинцівський ГПЗ	19,6	19,7	20,0	18,9	78,2
Качанівський ГПЗ	1,7	2,1	2,27	1,85	7,92
Долинський ГПЗ	1,35	1,45	1,50	1,35	5,65
Бориславське НГВУ	0,40	0,40	0,50	0,40	1,70
ДК «Укргазвидобування», в т. ч.	18,3	18,2	24,50	27,0	88,0
ГПУ «Полтавагазвидобування»	11,3	11,7	18,0	20,0	61,0
ГПУ «Харківгазвидобування»	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
ГПК «Шебелинкагазвидобування»	2,0	1,5	1,5	2,0	7,0
Разом по НАК «Нафтогаз України»	**41,35**	**41,85**	**48,77**	**49,5**	**181,47**

Таблиця 3.
Виробництво скрапленого газу на ГПЗ України за 1994 — 1999 роки (тис. тонн)

Підприємство	Рік					
	1994	**1995**	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**
ЗАК «Укрнафта»	77,1	61,4	55,4	51,6	74,2	65,6
ВАТ «Херсоннафтопереробка»	11,1	13,5	12,9	11,6	7,1	4,3
ВАТ «Одеський НПЗ»	7,3	9,6	7,4	4,3	7,0	6,3
ВАТ «НПК Галичина»	2,01	0,59	0,67	0,86	0,5	0,7
ВАТ «Нафтохімік Прикарпаття»	2,4	2,5	2,8	2,5	2,3	2,85
ВАТ «ЛиНОС»	29,5	16,8	12,8	57,3	44,4	12,30
Разом по заводах	**129,4**	**104,4**	**92,0**	**128,2**	**135,5**	**92,1**

У 2000 році заводи—виробники скрапленого газу системи НАК «Нафтогаз України» планують виробити понад 180 тис. тонн газу.

У ресурсі газу на 2000 рік треба врахувати обсяги його виробництва на шести нафтопереробних заводах України. За нашими підрахунками, залежно від надходження нафти, в тому числі давальницької з Росії та Казахстану, виробництво скрапленого газу нафтопереробними заводами можна довести до 120—130 тис. тонн і більше.

Таким чином, загальний обсяг виробництва скрапленого газу у 2000 році може сягнути 300—315 тис. тонн, або на 20 % більше від торішнього.

Треба зазначити, що обсяг виробництва скрапленого газу на нафтопереробних заводах у 1999 році порівняно з попереднім знизився на 32 відсотки і був, не враховуючи 1996 рік, найнижчий за останні 6 років.

За наявності сировини, потужності нафтопереробних заводів дають можливість виробляти до 500 тис. тонн скрапленого газу на рік.

Перспективи нарощування виробництва скрапленого газу в Україні пов'язані із введенням нових потужностей з переробки природного газу і газового конденсату та, насамперед, із збільшенням глибини переробки вуглеводнів на існуючих потужностях.

НАК «Нафтогаз України» веде значну роботу в обох напрямах. Завершується виведення на проектну потужність новозбудованого Яблунівського газопереробного заводу, що вироблятиме більш як 100 тис. тонн скрапленого газу щорічно. Проте поглиблення переробки газу та конденсату дає змогу без зростання обсягів їхнього видобутку збільшити кінцевий вихід товарної продукції (бензину, зрідженого газу, етану та ін.). За наявної глибини газопереробки НАК «Нафтогаз України» щороку недоодержує мінімум 350—400 тис. тонн пропану і бутану і не менш як 500 тис. тонн етану. Ці компоненти природного газу сьогодні просто спалюють. Інвестування 240—260 млн. грн. в реконструкцію Качанівського і Гнідинцівського газопереробних заводів дасть можливість додатково одержувати щороку 100—105 тис. тонн скрапленого газу і 14 тис. тонн стабільного бензину, окупивши вкладені інвестиції за 4—5 років. Будівництво установки деетанізації газу на Яблунівському ГПЗ дало б змогу одержувати там до 100 тис. тонн етану на рік. Щоправда, для реалізації цього проекту потрібно 300—350 млн. доларів США, а термін окупності становитиме 6—8 років. Але, враховуючи значні потенційні ресурси етану і пропан-бутану в газах наших родовищ (тільки по родовищах, що є на балансі підприємства НАК «Нафтогаз України», запаси пропан-бутану промислових категорій оцінюють у 38 млн. тонн, а етану — в 52 млн. тонн), збільшення глибини переробки вуглеводнів має стати пріоритетним напрямом розвитку компанії. Почати реалізацію цих проектів передбачено з 2003 року.

В умовах дефіциту світлих нафтопродуктів скраплений газ міг би стати альтернативою моторного палива для автомобілів, адже ціна літра скрапленого газу на 30—40 відсотків менша за вартість літра бензину чи дизпалива.

За рік Україна споживає до 12 млн. тонн дизпалива та до 10 млн. тонн бензину. От і порахуйте. Чому ми не збільшуємо використання альтернативного палива, яке було б дешевше та екологічно чистіше?

Враховуючи те, що на стисненому і скрапленому газі в Україні працює не більш як 4 % вантажних автомобілів та 2 % автобусів, легкових автомобілів, можна констатувати значне відставання від провідних країн світу.

В Україні створено належну виробничу базу для забезпечення споживачів скрапленим газом. Кожна область має достатні потужності для його зберігання. Збудовано 43 потужні газонаповнювальні станції скрапленого газу та 329 газонаповнювальних пунктів потужністю більш як 20000 тонн скрапленого газу.

Після реформування нафтогазового комплексу обл- та міськгаз увійшли до складу дочірньої компанії «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України», а точніше, до Головпостачгазу зазначеної дочірньої компанії.

Сьогодні це 33 відкритих акціонерних товариства, які є в кожній області та в окремих містах. Кожне з обласних газопостачальних підприємств у своїй структурі має районні управління з експлуатації газового господарства, яких в країні більш як 300. Реалізацією скрапленого газу займаються і приватні структури.

Підприємницька діяльність у сфері газопостачання скрапленим газом регулюється Законом України «Про підприємництво», відповідними постановами Кабінету Міністрів України та змінами до них, внесеними відповідно до Указу Президента України від 3 лютого 1999 р. «Про усунення обмежень, що стримують розвиток підприємницької діяльності».

Перевезення скрапленого газу покладено на державне акціонерне товариство «Укрспецтрансгаз» (м. Долина Івано-Франківської обл.), що входить до складу НАК «Нафтогаз України». Підприємство має у своєму складі дільниці в містах Лисичанську, Кременчуку та Прилуках. Парк залізничних цистерн ДАТ «Укрспецтрансгаз» налічує близько 1900 шт., що більш ніж удвічі перевищує потреби в рухомому складі для перевезення існуючих обсягів споживання скрапленого газу в Україні.

Максимального рівня споживання скрапленого газу сягнуло у 1991 році, коли було використано 1 млн. 200 тис. тонн. Причому 80 відсотків його було завезено з Росії. З 1992 року почався різкий спад обсягу реалізації (на 10—20 відсотків щорічно) і в 1999-му становив усього 195,8 тис. тонн, у тому числі населенню — 164,6 тис. тонн.

Головною причиною скорочення обсягів реалізації скрапленого газу в Україні є передусім низький рівень платоспроможності населення, а також відсутність коштів у місцевих бюджетах для закупівлі необхідних обсягів для пільгових категорій громадян. З 1992 року дотації скоротилися, а з 1995-го зовсім не були передбачені державним бюджетом. Це, безперечно, вплинуло на зменшення обсягів його реалізації.

У зв'язку з цим було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548, якою повноваження з регулювання ціни на скраплений газ, що відпускають населенню, в тому числі й пільговим категоріям, надавалися місцевим органам виконавчої влади.

Нині вартість балона газу в регіонах коливається від 30 до 60 гривень.

Зазначимо, що у травні 1999 року собівартість балона скрапленого газу становила від 20 до 30 гривень. Проте, незважаючи на досить високу ціну, отримані від реалізації кошти здебільшого не покривали фактичних витрат газопостачальних підприємств, і цей вид діяльності останніми роками став збитковим, що негативно впливало на постачання скрапленого газу.

У цій ситуації треба було зацікавити і виробника скрапленого газу, і підприємця, який його реалізує. Але в цей час було ухвалено рішення (Постанову Кабінету Міністрів України від 22 травня 1999 року № 878 «Про ціни на скраплений газ для побутових потреб населення»), яким затверджувалася фіксована ціна за балон газу — 10 гривень. Реалізація газу за такою ціною не покривала навіть його собівартості.

З огляду на цю постанову НАК «Нафтогаз України» затвердив обсяги скрапленого газу, які протягом червня—грудня 1999 р. обл- та міськгаз реалізовували населенню за встановленою ціною 10 грн. —передбачалося поставити 77.360 тонн скрапленого газу.

Унаслідок низької ціни за балон газу на ринку виник значний попит, який не вдалося задовольнити до кінця 1999 року. Значні втрати понесли і заводи, що виробляли газ, і продавці цієї соціально важливої продукції.

НАК «Нафтогаз України» здійснив ряд заходів щодо стабілізації ринку скрапленого газу, а саме:

— увесь обсяг газу, який виробляють на заводах компанії, спрямовують лише для потреб населення;

— ціну скрапленого газу, що відпускали на заводах-виробниках, було встановлено на рівні 204 грн. за метричну тонну (газ, що імпортували в Україну, коштував у той час на російсько-українському кордоні 1000 грн. за тонну);

— Міністерство енергетики, ДП «Укрзалізниця» та НАК «Нафтогаз України» погодили механізм взаєморозрахунків за поставлений природний газ підприємствами Міненерго — за надану електроенергію та «Укрзалізниці» — за надані без попередньої оплати транспортні послуги з перевезення скрапленого газу.

Було затверджено графік кількості скрапленого газу по регіонах України, закупівлю якого державні адміністрації здійснювали за рахунок заборгованості місцевих бюджетів за природний газ перед НАК «Нафтогаз України». Вони закуповували скраплений газ для реалізації населенню за ціною 10 гривень за балон в обсязі 30 відсотків від потрібної кількості.

Треба сказати, що кошти на закупівлю скрапленого газу облдержадміністрації майже не виділяли. На покриття збитків газопереробних і газопостачальних підприємств лише за липень—грудень 1999 року потрібно близько 87 млн. гривень.

Крім того, ця постанова призвела до розбалансованості ринку скрапленого газу, зменшення обсягів надходження його за імпортом, дестабілізації цінової політики.

Після виходу постанови, внаслідок значного зростання попиту на скраплений газ компанія прийняла рішення про закупівлю газу імпортного походження для подальшої реалізації населенню за пільговою ціною. Однак в серпні минулого року з'явилися чинники, що погіршили ситуацію з реалізацією цього рішення. Якщо в квітні—травні ціна імпортованого скрапленого газу на кордоні з Україною була 95—100 дол. США за тонну, то протягом серпня—жовтня вона піднялася до 240 дол. США за тонну.

До того ж імпортери змінили умови продажу скрапленого газу. Якщо раніше вони поставляли газ під реалізацію, то тепер відпускають його тільки після попередньої оплати. Уряд Російської Федерації постановою від 12 липня 1999 року за № 798 затвердив нову ставку вивізних митних зборів за скраплений газ. Для України її встановлено в розмірі 60 євро за метричну тонну, але 2 березня ц. р. В. Путін підписав постанову, за якою ввізне мито на скраплений газ знижується до 40 євро за метричну тонну, але він ще не опублікований і набирає чинності через місяць з дня опублікування.

30 листопада 1999 року Міністерство палива і енергетики Російської Федерації своїм наказом № 405 ускладнило умови постачання скрапленого газу. А починаючи з 13 січня 2000 року його експорт дозволено лише 9 структурам, а сьогодні фактично тільки чотирьом.

Минулого року вдвічі було підвищено залізничні тарифи на перевезення скрапленого газу територією Російської Федерації. Отже, на нестабільне забезпечення населення скрапленим газом значною мірою впливає наступне:

— відсутність державної політики та контролю в забезпеченні споживачів скрапленим газом і прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.99 за № 878;

— дефіцит скрапленого газу власного виробництва та його експорт;

— низька платоспроможність громадян України та відсутність у державному бюджеті на 2000 рік статті, яка передбачала б кошти на закупівлю скрапленого газу пільговим категоріям громадян;

— невиплата субсидій на придбання скрапленого газу малозабезпеченим верствам населення;

— зростання залізничних тарифів на перевезення скрапленого газу і експлуатаційних витрат підрозділів газопостачання підприємств внаслідок зростання цін на паливно-енергетичні ресурси, електроенергію, тепло і воду;

— перерозподіл певного ресурсу скрапленого газу від населення для заправки автотранспорту;

— значне підвищення цін на скраплений газ у Росії, Туркменистані, Казахстані, Білорусі.

Надмірна комерціалізація цього ринку призвела до того, що тут оперують здебільшого приватні неспеціалізовані структури, які забезпечують до 80 відсотків поставок давальницької сировини для виробництва скрапленого газу.

Інколи відпускна ціна перевищує закупівельну в 1,5—1,6 раза.

Збереження державного контролю за цією сферою, введення системи ліцензування, нагляду за діяльністю газових підприємств дали б змогу усунути з ринку значну кількість посередників й істотно знизити роздрібні ціни на цей соціально важливий вид палива.

(Закінчення на 7-й стор.).

Парадокси

Дешево — сердито

Телевізійні репортажі з україно-російського кордону про контрабандний цукор, звістки про багатотисячні тонни солодких кристалів, які перекидають французи через нашу територію на адресу російських трейдерів, про майже безперешкодний доступ в Україну білоруського цукру, виробленого з сирцю, та ін. свідчать про те, що прийнятий восени минулого року закон України про регулювання ринку цукру не працює.

У Коростені, наприклад, щотижня розмитнюють до 2 тисяч тонн цукру, завезеного з Білорусі, де не півтори сотні, як у нас, а лише чотири цукрові заводи. Причому не бурякового, а сирцевого, який за документами видають за буряковий. У такий спосіб трейдери уникають сплати ввізного мита. Дивно не тільки цукротрейдерам. Якщо так піде і далі, то квота на завезення цукру-сирцю буде вибрана ще до моменту її законодавчого ухвалення.

Тим часом надій на те, що орієнтована на бурякову сировину цукрова галузь виборсається з кризи, стає дедалі менше. Нагадаю, що торік 174 заводи галузі виробили 1630 тисяч тонн цукру — менше, ніж потрібно для внутрішнього споживання.

Це, до речі, дало змогу західним експертам прогнозувати швидкий кінець ринку цукру в Україні. Мовляв, дохазяйнувалися до того, що почали купувати зерно, тепер — купуйте цукор. Причому як, у кого, за які гроші, нам продовжують рекомендувати з Європи, незважаючи на особливості нашого сільського господарства, зарегульованість зовнішньоекономічної діяльності.

Справді, нам багато чого бракує і нині, але відспівувати цукровиробника зарано. Через це експансія імпортних солодких кристалів вітчизняним цукровим заводам особливо нестерпна.

Нас вчать, як жити!

Попри всі розмови про переваги торгівлі у вільних зонах, з'ясувалося, що цукровий імпорт у Білорусь обкладається митом (50 екю за тонну), а імпорт білоруського цукру в Україну цим не переобтяжений. Інакше кажучи, якщо не білоруським, то російським імпортерам відкрили «зелену вулицю», чим вони дуже швидко скористалися, тільки-но українські ціни почали зашкалювати за російські або польські. Сьогодні на солодкому ринку, як і на енергетичному, грубо кажучи, диктують ціни зарубіжні трейдери, а не наші. Тож про цивілізовані товарно-грошові відносини вже воліють не згадувати. А дарма, бо, прийнявши торік закон про регулювання ринку цукру в Україні, ми заявили про готовність іти своїм шляхом, а не вказаним ЄС. Але далі заяви, судячи з того, як імпортний цукор долає наші митні кордони, справа не пішла.

Дехто з експертів, щоправда, не бачить у цьому нічого страшного для українських цукрозаводів і доморощених продавців. Дякувати, мовляв, що є попит. Але дозвольте не погодитися, бо благополуччя десятків цукрових заводів за нинішніх умов безпосередньо залежить від роботи агротрейдерів, які інвестують у виробництво і переробку сільгосппродукції мільйони гривень. І орендують при цьому тисячі гектарів орних земель. Тож експансія чужого і дармового (його ще називають брудним) цукру загрожує обвалом українського ринку з усіма плачевними наслідками — стрімким скороченням посівних площ під цукрові буряки, які стають нерентабельними, появою армії безробітних та ін.

До нелегального цукру в міжсезоння ми вже звикли. Але те, що в Києві, Житомирі, Чернігові, на Волині продаватимуть вагонними і автомобільними партіями сертифікований цукор (іноді з «колес» — за готівку), для багатьох стало одкровенням.

Чим більше законів, тим менше законослухняних?

Є ще один, не менш допкульний (комерційно-психологічний) аспект такої експансії. Неврегульованість цінових, митних, тарифних процедур підбурює включатися у гру не за правилами і трейдерів, і підприємства, і окремо взятих громадян. Збагнувши, що можна непогано спекульнути на різниці в цінах (мінімум 15 гривень на мішку), вони перекидають поїздом через російсько-український кордон дешевий цукор (на 200 екю), поповнюючи флотилію «човників».

Розповідають, як в якійсь африканській лікарні в реанімації помирали пацієнти здебільшого на одному й тому самому ліжку. Тільки випадково з'ясували, що раз на тиждень прибиральниця вимикала з розетки апарат для штучного дихання, щоб увімкнути пилосос. Цей трагікомічний випадок добре ілюструє ситуацію з прийняттям законів, які не підкріплюються відповідними механізмами для їх реалізації. Восени минулого року Верховна Рада ухвалила чудовий закон про регулювання ринку цукру в Україні. МінАПК прогнозував тоді, що квотових цукрових буряків для потреб внутрішнього ринку вистачить 12,9 мільйона тонн, а для зовнішнього — 3,6 мільйона тонн, і, звісно, якими мають бути квоти щодо реалізації на ринку цукру-сирцю. Усе, як і раніше, але, як завжди, ми не дораховуємося і цього року чимало цукрових заводів. Не інакше як пилососимо, замість підтримувати вітчизняного виробника в особі цукрових заводів.

Сергій ВЛАД.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим

Розділ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим (далі — Представництво) є державним органом, утвореним відповідно до Конституції України з метою сприяння виконанню в Автономній Республіці Крим повноважень, покладених на Президента України.

Стаття 2. Представництво утворюється Президентом України і безпосередньо йому підпорядковується.

Представництво очолює Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим.

Стаття 3. У своїй діяльності Представництво керується Конституцією України, цим та іншими законами України, указами і розпорядженнями Президента України та актами Кабінету Міністрів України.

Стаття 4. Діяльність Представництва грунтується на принципах верховенства права, законності, гласності, поєднання загальнодержавних і місцевих інтересів.

Стаття 5. Представництво є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, рахунки в установах банків України.

На будинку, де розміщується Представництво, встановлюються Державний Прапор України і вивіска з назвою «Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим».

Розділ ІІ
ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ

Стаття 6. Відповідно до Конституції України Представництво:

а) вивчає стан виконання в Автономній Республіці Крим Конституції і законів України, указів і розпоряджень Президента України, актів Кабінету Міністрів України, вживає заходів до забезпечення належного виконання актів законодавства України Верховною Радою Автономної Республіки Крим і Радою міністрів Автономної Республіки Крим, районними державними адміністраціями і органами місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим;

б) сприяє додержанню конституційних прав і свобод людини і громадянина та досягненню міжнаціональної злагоди, соціально-економічної і політичної стабільності в Автономній Республіці Крим;

в) аналізує нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради міністрів Автономної Республіки Крим щодо їх відповідності Конституції та законам України і в разі потреби вносить пропозиції про зміни, скасування або зупинення їх дії;

г) готує і подає на розгляд Президентові України аналітичні матеріали з питань розвитку соціально-економічних та політичних процесів в Автономній Республіці Крим;

д) сприяє Президентові України у вирішенні кадрових питань в Автономній Республіці Крим;

е) аналізує практику діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, релігійних організацій в Автономній Республіці Крим, сприяє їх взаємодії з органами державної влади України, а також узагальнює відомості про громадську думку щодо економічної та соціальної ситуації в Автономній Республіці Крим, інформує Президента України з цих питань.

Представництво виконує й інші повноваження відповідно до законодавства України, а також доручення Президента України.

Стаття 7. Представництво має право:

а) порушувати у Верховній Раді Автономної Республіки Крим і Раді міністрів Автономної Республіки Крим, районних державних адміністраціях і органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях в Автономній Республіці Крим питання про вжиття відповідних заходів щодо додержання Конституції і законів України, виконання указів і розпоряджень Президента України;

б) одержувати від центральних органів виконавчої влади України, а також Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, районних державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим, підприємств, установ, організацій безкоштовно необхідну інформацію, копії документів та матеріалів, необхідних для виконання покладених на Представництво завдань; нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та їх органів подаються до Представництва одразу після їх прийняття;

в) користуватися інформаційними банками даних Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим та районних державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим;

г) використовувати державні, в тому числі урядові, системи зв'язку та комунікації;

д) організовувати і проводити наради та консультації за участю представників Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, правоохоронних і контрольно-ревізійних органів, районних державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян в Автономній Республіці Крим з метою підготовки для внесення Президентові України пропозицій щодо вирішення актуальних соціально-економічних та інших проблем в Автономній Республіці Крим;

е) залучати до вивчення питань та підготовки документів, пов'язаних з виконанням своїх повноважень, наукові установи, вчених, фахівців підприємств, установ, організацій, навчальних закладів (за погодженням з їх керівниками).

Розділ ІІІ
ПОСТІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ

Стаття 8. Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим (далі — Постійний Представник) здійснює загальне керівництво діяльністю Представництва, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Представництво завдань.

Стаття 9. Постійний Представник призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України.

Стаття 10. Постійний Представник:

а) виконує доручення Президента України, спрямовані на забезпечення виконання повноважень Президента України як гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина;

б) бере участь з правом дорадчого голосу у засіданнях Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

в) входить з поданням у Верховну Раду Автономної Республіки Крим, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим у разі прийняття ними нормативно-правових актів, що суперечать Конституції і законам України, указам і розпорядженням Президента України, постановам і розпорядженням Кабінету Міністрів України, іншим актам законодавства України, порушують права і свободи громадян, з вимогою про усунення цих порушень, про що інформує Президента України; таке подання підлягає обов'язковому розгляду у позачерговому порядку; у разі неналежного реагування на подання Постійного Представника щодо незаконності прийнятих нормативно-правових актів Постійний Представник вносить пропозиції про скасування чи зупинення дії таких актів безпосередньо Президентові України;

г) вимагає в разі порушень Конституції та законів України, указів і розпоряджень Президента України, актів Кабінету Міністрів України пояснень від посадових осіб Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, керівників районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності в Автономній Республіці Крим;

д) порушує питання у встановленому законодавством порядку про притягнення до відповідальності посадових осіб, які вчинили правопорушення;

е) відповідно до структури і кошторису витрат на утримання Представництва затверджує положення про його структурні підрозділи та штатний розпис, призначає на посади та звільняє з посад працівників Представництва, визначає їх посадові обов'язки;

є) звітує перед Президентом України про виконання своїх обов'язків, постійно інформує його з питань, що мають загальнодержавне значення;

ж) утворює тимчасові комісії, групи, експертні ради для ефективного виконання завдань, покладених на Представництво;

з) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом, указами і розпорядженнями Президента України.

Стаття 11. Постійний Представник має заступників, яких призначає на посаду та звільняє з посади Президент України за поданням Постійного Представника.

Посадові обов'язки заступників Постійного Представника визначаються Постійним Представником.

Стаття 12. Постійний Представник не може бути народним депутатом України, суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, крім викладацької, наукової та творчої у позаробочий час, входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства, що має на меті одержання прибутку.

Постійний Представник на час перебування на цій посаді зупиняє своє членство у політичних партіях.

Стаття 13. Постійний Представник у межах своїх повноважень видає розпорядження, які є обов'язковими для виконання працівниками Представництва.

Розпорядження Постійного Представника, що суперечать законодавству України, можуть бути скасовані Президентом України або у судовому порядку.

Стаття 14. Відповідно до законодавства України держава створює безпечні умови життя Постійного Представника.

Протиправні дії щодо Постійного Представника, які перешкоджають виконанню ним службових повноважень, тягнуть за собою відповідальність, передбачену законодавством України.

Правоохоронний орган в разі прийняття ним рішення про притягнення Постійного Представника до адміністративної відповідальності, що накладається у судовому порядку, або про порушення кримінальної справи проти нього невідкладно інформує Президента України про таке рішення.

Стаття 15. Представництво утримується за рахунок Державного бюджету України.

Посадові особи Представництва є державними службовцями. Умови їх матеріального та соціально-побутового забезпечення визначаються Законом України «Про державну службу».

Матеріально-технічне забезпечення діяльності Представництва покладається на Адміністрацію Президента України.

Постійний Представник за умовами матеріального та соціально-побутового обслуговування прирівнюється до керівника центрального органу виконавчої влади.

Розділ IV
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Визнати такими, що втратили чинність, Закон України «Про Представництво Президента України в Республіці Крим» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 9, ст. 58) та Постанову Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про Представництво Президента України в Республіці Крим» від 17 грудня 1992 року № 2876-XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 9, ст. 59).

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
2 березня 2000 року.
№ 1524-III.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Третій шлях

Переможний досвід Китаю і сумний досвід України: порівняння і висновки

«Правда, яка робить нас вільними — це найчастіше правда, яку ми не бажаємо чути».
Герберт ЕЙГАР.

Успіх реформ у Китаї

У XX столітті за ступенем втручання держави в економіку чітко сформувалися крайні межі розвитку суспільства.

З одного боку — державний соціалізм, з другого — класичний (дикий) капіталізм.

Між вказаними крайнощами було сформовано модель змішаної економіки як модель регульованих державою соціально-орієнтованих ринкових відносин, що можна назвати третім шляхом.

І Китай обрав саме цей, третій шлях — до моделі розвинених країн, до капіталізованого соціалізму, який називає шляхом соціалістичної модернізації з китайською специфікою. За 20 років реформ ВВП у Китаї зріс у 6,4 разу. У 2010 році ВВП має подвоїтися порівняно з 2000 роком.

А в Україні за вісім років реформ ВВП скоротився на дві третини.

Китай вирішив три глобальні завдання:

1) розв'язав проблему самозабезпечення країни продуктами харчування: маючи 7 % орних земель від світових запасів (0,078 га на душу населення), Китай не лише забезпечує продуктами харчування 1 млрд. 211 млн. населення, але й експортує сільськогосподарську продукцію.

Україна за рівнем сільськогосподарського виробництва відкинута на 50 років назад. Маючи 0,78 га орної землі на душу населення, до того ж переважно чорноземів (27 % їх світових запасів), Україна імпортує продукти харчування.

2) розвинувши легку промисловість, Китай не лише цілком забезпечив себе товарами цієї галузі, але й експортує велику кількість товарів легкої промисловості у багато країн світу.

В Україні виробництво товарів легкої промисловості за роки реформ скоротилося більш як у 8 разів, а на ринку України — 95 % імпортних товарів широкого вжитку;

3) за роки реформ Китай створив 15 нових промислових галузей: електронноінформаційну, енергетичну, хімічну, машинобудівну, металургійну, автомобільну, суднобудівну, ракетно-космічну тощо. Це дало можливість створити в Китаї додатково майже 300 млн. робочих місць кваліфікованої праці.

А в Україні на межі зникнення 8 промислових галузей, виробництво в електронній промисловості, зокрема, скоротилося в 100 разів. За роки реформ Україна втратила більш як 10 млн. робочих місць кваліфікованої праці. Безробіття в Україні становить 40 %, а в науці — 90 %. У Китаї безробіття — 1,25 %. Це кращий показник, ніж у Західній Європі чи США.

Успіхи Китаю в розвитку сільського господарства і промисловості дали змогу значно поліпшити життєвий рівень населення. За 20 років реформ життєвий рівень на селі зріс у 4,6 разу, а в містах — у 3,3 разу. У нас за 8 років реформ реальна заробітна плата зменшилася втричі, а грошові доходи населення — у 8,7 разу.

Якщо в Китаї у 1949 році середня тривалість життя становила 35 років, то в 1998 — 72 роки (чоловіки), 82 (жінки). У нас тривалість життя чоловіків скоротилася за 8 років реформ з 70 до 56, а жінок — з 72 до 59 років.

У цілому рівень ВВП у Китаї на душу населення становить за рік 752 дол. США, в Україні — до 500 дол. США. Враховуючи, що продукти харчування, одяг, побутові товари і енергоносії в Китаї майже вдвічі дешевші, ніж в Україні, то неважко порахувати, що сьогодні життєвий рівень населення Китаю майже втричі вищий, ніж в Україні.

Для порівняння назву рівень заробітних плат у доларах США у тих провінціях Китаю, які відвідала наша парламентська делегація, і в Україні. У середньому провінція Китаю має населення майже 70 млн. осіб.

Заробітна плата в дол. США на місяць

Професія	Китай	Україна	Співвідношення зарплат
Професор, доктор наук	830 (з 1 січня 2000 р.)	70	11,7
Вчитель	160—200	40—50	4
Лікар	200—250	30—40	7
Кваліфікований робітник	120	40	3
Кваліфікований інженер	300	50	6
Селянин	22,5	17	1,3

У Китаї, як і в інших країнах із ринковою економікою, помітне розшарування населення за рівнем багатства, але не таке, як в Україні. Співвідношення прибутків багатих до прибутків найбідніших у Китаї дорівнює 7:1, в Україні 30:1, у країнах Європейського Союзу 5—7:1, в Японії 4,3:1.

Отже, як бачимо, в Україні між багатством і бідністю — прірва. І, певно, цей показник відображає якоюсь мірою і питому вагу тіньової економіки і, як наслідок, корупції та організованої злочинності в суспільстві.

Причини поступу великого народу

Китай розробив свою стратегію розвитку, обрав курс реформ за власною моделлю змішаної економіки. Тут розробили програму до 2030 року і періодично її коригують у бік поліпшення.

А у нас досі немає стратегії реформ, які відстоювали б національні інтереси України. Ми проводимо реформи за рекомендаціями та вимогами МВФ, які є, до всього, ще й помилковими з точки зору економічної науки. Про це свідчать результати.

Натомість китайську ринкову модель започатковує саме опора на власні сили, власну науку, власну економічну думку (зверніть увагу на зарплату вченого та інженера в Китаї порівняно з іншими категоріями працюючих). Там використовують рекомендації сукупності економічних теорій, серед яких провідною є українська інноваційна, започаткована ще в працях М. Туган-Барановського.

В Україні базовою є монетаристська теорія Фрідмена, а про свою власну, М. Туган-Барановського, і згадки не маємо, хоча саме вона є головною економічною теорією в усіх розвинених країнах світу.

Оголосивши відкритість своєї зовнішньоекономічної політики, Китай звів її, по суті, до політики протекціонізму — тобто захисту свого ринку та підтримки свого виробника.

Реалізується це так: Китай сприяє надходженню готової продукції іноземних фірм на свій ринок, як правило, через організацію разом із ними виробництва цієї продукції на своїй території за повним технологічним циклом. Кредити та міжнародні угоди в Китаї вважаються корисними лише тоді, коли вони ведуть до створення робочих місць у цій країні.

Тут сприяють іноземним інвестиціям через створення спільних підприємств за такою схемою:

а) від самого початку державі належить контрольний пакет акцій;

б) через 5 років китайськими мають бути 3/4 акцій;

в) через 10 років підприємство має бути повністю викуплено Китаєм.

Із 281 тисячі спільних підприємств у Китаї тут немає жодного посередницького — всі виробничі.

В Україні жодна копійка кредитів МВФ не пішла безпосередньо у виробництво. У результаті маємо на сьогодні фінансове закабалення України, бо не створено джерела повернення боргів.

Заохочуючи кредити, інвестиції, введення нових технологій та обладнання, Китай так будує свою промислову політику, щоб все-таки створити та обіпертися на свою науку, свій науково-технічний та технологічний потенціал, закладаючи в основу економічної діяльності інноваційну ідеологію, а не монетаристську.

Банківська та грошово-фінансова системи Китаю цілком підпорядковані інтересам вітчизняного виробництва. Відсоткові ставки не більш як 10 %, грошова маса —108 % до ВВП, резервний фонд Національного банку —145 млрд. дол. США (другий за розміром у світі). Капітали Китаю не тікають за кордон. Тіньова економіка не перевищує 3 %. Оце порядок!

У нас відсоткові ставки перевищують 80 %, грошова маса — 13 %. Три млрд. дол. США кожен рік тікає за кордон (це наші інвестиції Заходу). Всього за кордоном працює на виробництво Заходу понад 20 млрд. дол. США українських коштів. Тіньова економіка охоплює майже 60 %.

Заощадження населення Китаю, що зберігаються в ощадбанках, становлять 45 млрд. дол. США.

В Україні 12 млрд. дол. США — на руках у населення, яке не довіряє ні уряду, ні банкам.

Китай через 20 років реформ, коли наситив свій ринок власними наукоємними, конкурентоспроможними товарами, вступає до організації ГААТ/СОТ, що декларує вільну торгівлю. Україна, знищивши своє виробництво, теж хоче вступити до цієї організації. Як же за цих умов відродити виробництво в Україні і створити робочі місця, підняти свою науку, створити перспективи для молоді?

Отож висновки. Китай продемонстрував, як треба керувати країною в нових історичних умовах. Вивчення досвіду Китаю та інших країн, що успішно проводять реформи, вказує шляхи корекції курсу реформ України:

розробити свою власну стратегію реформ, що веде в коло розвинених держав та має економічну мету — зростання добробуту українського народу на основі власної економічної думки, ліквідувати інститут іноземних радників-консультантів Президента, уряду та обласних адміністрацій. Реформи потрібно поставити на наукову основу;

покласти в основу реформ рекомендації сукупності економічних теорій, серед яких базовою має бути не монетаристська Фрідмена, а українська інноваційна М. Туган-Барановського;

підпорядкувати банківську та грошово-фінансову системи інтересам вітчизняного виробництва за схемою систем розвинених країн, відмовитися від моделі МВФ;

на етапі виходу з кризи і до насичення ринку України власними товарами замінити політику лібералізації зовнішньоекономічної діяльності на політику виваженого протекціонізму — захисту свого ринку та підтримки свого виробника;

проводити в життя ідеологію реформ на основі національної ідеї, національних інтересів та національної безпеки України.

Зміна за такою схемою курсу реформ поліпшить життєвий рівень населення, дасть змогу зберегти керованість в економіці, політиці та культурі, а отже, відстояти незалежність України, значною мірою подолати корупцію, економічну злочинність, що, по суті, закладені в ідеологію нинішніх реформ.

У сфері зовнішньоекономічних зв'язків Україна мала б перейняти досвід світових лідерів і звернути особливу увагу на співпрацю з Китаєм.

Сьогодні, наприклад, зовнішньоторговельний оборот Японії з Китаєм становить 60 млрд. дол. США, США — 55 млрд. дол., Росії — майже 10 млрд. дол. США. Європейський Союз вбачає в Китаї перспективного партнера, а в Україні за останні роки товарообіг із Китаєм навіть зменшився і становить менш як 600 млн. дол. США.

Китай є також активним інвестором. За рівнем інвестицій, наприклад в Росію, Китай посідає четверте місце.

Досвід цієї країни, її практика наприкінці XX століття — неперевершені. Тож маємо проявити мужність, політичну волю і відкинути облудні рекомендації тих, хто цілеспрямовано веде Україну до табору третьорозрядних країн. Треба спиратися на кращий досвід, зокрема Китаю, і на власні сили.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України, керівник міжпарламентської групи «Україна—Китай», професор (фракція «Батьківщина»).

Проблеми скрапленого газу

(Початок на 5-й стор.).

Лише наприкінці минулого року в НАК «Нафтогаз України» було створено виробничо-збутове підприємство «Нафтогаз» з покладанням на нього обов'язків закупівлі та реалізації скрапленого газу; забезпечення розвитку системи постачання його; впровадження науково-технологічної та інвестиційної політики; забезпечення контролю за функціонуванням цієї системи, будівництва та експлуатації АГНС, АГЗК та АЗС.

Нині цей підрозділ працює над питанням закупівлі і реалізації скрапленого газу, його перевезення та зберігання. Готують програму будівництва сучасних автомобільних газонаповнювальних станцій та переведення автомобільного транспорту України на стиснений і скраплений газ. Уже укладено декілька вигідних угод щодо закупівлі близько 100 тис. тонн його в Росії.

Вважаю, що новоствореному підрозділу потрібно передати всі повноваження із забезпечення скрапленим газом населення України. Для цього треба зміцнити його матеріально-технічну базу і, передусім, придбати автогазовози, передати в управління 3—4 газонаповнювальні станції.

Також для контролю за ринком скрапленого газу (мається на увазі лише реалізація його населенню в балонах) треба передати функції розподілу скрапленого газу власного виробництва цьому підрозділу.

Щоб знизити вартість балона газу для громадян, потрібно навести порядок у наданні пільг споживачам скрапленого газу, зробити їх адресними, персональними, а не перекладати цей вантаж на виробника газу і підприємства з його реалізації.

Виходячи з того, що в деяких областях підрозділи, які спеціалізуються на закупівлі і реалізації скрапленого газу, виведено в окремі підприємства і цей процес триватиме, підпорядковувати їх виробничо-збутовому підприємству «Нафтогаз».

З метою уникнення непорозумінь, які виникли в ході реалізації постанови Кабміну № 878 та на виконання доручення уряду, НАК «Нафтогаз України» підготовлено та узгоджено із зацікавленими міністерствами і відомствами проект постанови «Про заходи щодо впорядкування забезпечення скрапленим газом населення», яким передбачено повернутися до схеми, що існувала в 1997—1998 роках, коли відповідно до постанови Кабміну за № 1548 повноваження зі встановлення (врегулювання) цін на скраплений газ було надано місцевим органам виконавчої влади. Проект постанови також передбачає, що державні адміністрації мають забезпечити фінансування витрат, пов'язаних із забезпеченням пільгових категорій громадян та споживачів, яким призначено субсидії, скрапленим газом в обсязі не менш як два 50-літрових балони на одну газобалонну установку на рік.

У зв'язку з різким зменшенням імпорту скрапленого газу та збільшенням його ціни компанією запропоновано обмежити експорт скрапленого газу, який виробляють на вітчизняних нафто- та газопереробних заводах, а також сировини для його виробництва.

Настав час виробити державну програму видобування, виробництва і споживання природного та скрапленого газу на п'ять—десять років та підтримати її фінансово. Україна зможе забезпечити себе цим видом палива на 80 відсотків. Ресурсна база для цього є.

Іван ДІЯК,
голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

Колонка оглядача

Світла не буде. Буде вічна музика!

Розпочався дачний сезон. І тепер навіть столичні жителі впритул зіткнулися з проблемою, від якої давно стогне периферія — багатогодинними від'єднаннями електроенергії. Настрій геть зіпсовано. Тим паче що найближчими теплими і спекотними місяцями краще не буде. Енергетика — у глибокій кризовій дірі, з якої вибирається самотужки, як може. А можливостей у неї — один, другий та й край. З паливом пролетіла, у реформах заплуталася, з грошима обдурили... Одне слово, гаси світло!

Водночас на різних адміністративних рівнях не стихають розмови про ресурсний потенціал стратегічно найважливішої галузі. Потенціал цей є. Якщо, звісно, брати до уваги резерв вимикань, а не мільйони кіловат невиробленої з різних причин електроенергії (встановлену потужність енергоблоків використовують майже наполовину). На від'єднаннях ого скільки заощадити можна, адже в добі не 6—8, а 24 години! Але такі невеселі жарти лізуть у голову лише при свічці або примусі, що коптить, коли сидиш поряд з телевізором або холодильником, які «загнулися» від енерготріпання нервів.

А в чудово освітленій залі...

Коли слухаєш музику промов високопоставлених чиновників про шляхи подолання енергетичної кризи, хочеться співати від захвату: який у нас розумний і діловий народ!

Минулого тижня відбулося перше засідання міжвідомчої робочої групи з питань контролю за приватизаційними процесами у паливно-енергетичному комплексі. Ініціював створення такої групи народний депутат України, перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань ПЕК Олексій Кучеренко. Він і головував за «круглим столом», де обговорювали таку нагальну енергетичну тему і виробляли ЗАГАЛЬНУ позицію представників від уряду, адміністрації Президента, Фонду держмайна, Мінпаливенерго, Національної комісії регулювання електроенергетики, Союзу промисловців і підприємців, потенційних інвесторів та ін.

На погляд навіть стороннього спостерігача, розпочато надзвичайно важливу справу, оскільки відповідальне панство, як з'ясувалося, за останні роки просто розучилося нормально спілкуватися одне з одним. Кожен «гнув» свою реформаторську лінію, не дуже переймаючись остаточним результатом. І ось тепер виходить, що ФДМ у погоні за копійкою від продажу не врахував наслідків поспішної приватизації обласних енергопостачальних компаній, а розробники тарифів — НКРЕ не взяли до уваги суцільну бартеризацію галузі...

«Те, що робиться у паливно-енергетичному комплексі, нагадує перетягування куцої ковдри, умовно кажучи, з газу — на ядерне паливо, від атомників — до вугільників», — охарактеризував ситуацію О. Кучеренко. На його думку, весь минулий рік пройшов у винятково міжвідомчій конфронтації. Та хіба лише рік!

Знову докори з боку сусідів

Тепер нарешті здійснено невдалу раннє спробу спільно навести порядок. Ініціатива від парламентського комітету з питань ПЕК виходила ще й тому, що настав час зробити ревізію вже ухвалених законів і визначитися з концепцією розвитку законодавства з енергетики. Практика «точкового масажу», вибіркового лікування ні до чого доброго не привела. Тим паче що ще рік тому тимчасова слідча комісія Верховної Ради, яка перевіряла діяльність урядових структур із забезпечення населення країни електроенергією, визнала помилковість державної політики в цьому напрямі. Нині на питання про існування хоча б якоїсь чіткої політики щодо енергетики багато хто розводить руками. Її все ще розробляють.

І крок парламентаріїв назустріч виконавчій владі — це прямий натяк на те, що розкачуватися вже ніколи.

Днями з Росії на адресу України знову пролунав докір про викрадення газу з транспортних газопроводів. Голова РАТ «Газпром» Р. Вяхірєв назвав президенту В. Путіну цифру — 1,7 млрд. кубометрів. Ось де, мовляв, «газ, якого бракує» російським електростанціям! І зрозуміло, це найкращий привід згадати про борги України.

Тож робіть, панове, висновки, що нам насправді «світить» найближчим часом.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Краще пізніше, ніж ніколи

Останнім часом прийнято чимало законодавчих актів, які надавали деяким контролюючим державним органам, а також різним структурам правоохоронних органів повноваження, здійснення яких може серйозно ускладнити нормальну промислову, торговельну та іншу підприємницьку діяльність тих юридичних осіб, щодо яких ці повноваження застосовуються. Йдеться насамперед про можливість вилучення в беззаперечному порядку грошових коштів, припинення операцій щодо банківських рахунків, опечатування документації, сховищ товарів, службових приміщень, кас, вилучення документів.

В. ЖУРАВСЬКИЙ.

23 березня 2000 року Верховна Рада України прийняла в першому читанні законопроект «Про посилення гарантій захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності». Цей законопроект не один рік пролежав у Верховній Раді України, ліві не бажали його розглядати. Мені разом з народним депутатом України Сергієм Кириченком, як авторам законопроекту, десятки разів доводилося переконувати депутатів поставити цей законопроект на розгляд. У першому читанні за згаданий законопроект проголосувало 262 депутати.

Проект складається з комплексу змін і доповнень у чинні законодавчі акти України. Зокрема, ми вносимо:

1. До Кримінального кодексу — норму про відповідальність за безпідставне накладення арешту на майно та грошові кошти. Окрім цього, посилюється санкція статті про відповідальність за безпідставне накладення арешту на майно, грошові кошти та санкція статті про відповідальність за свідомо незаконний арешт.

2. До Кримінально-процесуального кодексу України —доповнення щодо порядку проведення обшуку, виїмки, застосування заходів щодо забезпечення цивільного позову чи можливої конфіскації майна, накладення арешту на майно та банківські рахунки. Їх основний зміст полягає в тому, що заходи щодо забезпечення цивільного позову чи можливої конфіскації мають якнайменше порушувати нормальну діяльність юридичної особи, суб'єкта підприємницької діяльності.

3. Норми щодо встановлення загальних підстав відшкодування заподіяної шкоди незаконними діями державних органів.

Ми сподіваємося, що прийняття цього закону буде ще одним серйозним кроком до встановлення режиму законності у взаємовідносинах підприємців і державних органів, які контролюють їх діяльність, здійснюють оперативно-розшукові заходи та попереднє розслідування кримінальних справ.

Таким чином, прийнявши згаданий закон у першому читанні, ми зробили відповідний внесок у побудову держави, в якій забезпечуватиметься і правовий захист населення, і розвиток сумлінного підприємництва.

Щодо змісту закону «Про посилення гарантій захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності», то запропоновані в ньому норми відповідають меті, яка визначається як «встановлення режиму законності у взаємовідносинах підприємців і державних органів».

Проект не передбачає позбавлення правоохоронних чи інших державних органів тих повноважень, які їм надано для здійснення контролю за діяльністю підприємств, ведення оперативно-розшукової діяльності чи попереднього розслідування. Однак чинне законодавство доповнюється низкою норм, які встановлюють процедурну регламентацію наданих повноважень, чіткіше визначають підстави і порядок проведення відповідних заходів. Окрім цього, уточнюються і конкретизуються норми про відповідальність правоохоронних органів та посадових осіб. Бо під час наведення порядку та запровадження законності у державі слід починати саме з державних органів. У цьому зв'язку пропоновані норми за великим рахунком є дещо запізнілими.

Цей закон встановлює відповідальність за незаконне накладення арешту на майно чи грошові кошти, оскільки застосування такого заходу до юридичної особи є для неї тим самим, чим для звинуваченого — взяття під варту.

У законі посилюється відповідальність за свідомо незаконний арешт. Адже внаслідок цього злочину потерпілого може бути на кілька місяців позбавлено волі, а така санкція, як передбачено в частині 1 статті 173 «Позбавлення волі на строк до одного року» створює враження, що цей злочин не становить серйозної небезпеки.

Закон надає певні гарантії дотримання прав громадян, юридичних осіб під час забезпечення цивільного позову і можливої конфіскації майна.

Віталій ЖУРАВСЬКИЙ,
народний депутат України.

Реформи в освіті — це не тільки руйнації

Тепер навчально-методичних розробок у викладача, на жаль, немає

Ми не можемо вважати, що маємо ефективну систему освіти. Нам так і не вдалося виявити національний інтелект у повному обсязі та відповідним чином фахово спрофілювати його. Рай на землі створюють освічені працюючі люди, а не політики або ідеологи.

1994 року Президент України підписав 24 укази та 4 розпорядження, а Верховна Рада щодо проблематики освітніх закладів прийняла 7 законів. У 1995—1999 роках Кабінет Міністрів видав 83 постанови з цих самих питань. У той самий час справи в національній освіті — кепські.

П. ТАЛАНЧУК.

Триває руйнування матеріально-технічної бази. Майже 30 відсотків загальноосвітніх шкіл і половина дошкільних закладів розміщені у пристосованих приміщеннях. В аварійному стані перебуває більш як тисяча шкіл. Фактично відсутнє забезпечення сільських шкіл комп'ютерною технікою, навчально-лабораторним обладнанням кабінетів фізики, хімії, біології, а також майстерень, спортивних залів — інвентарем.

У вищій школі викладацький склад сьогодні — це понад 50 відсотків докторів наук та професорів, майже 40 відсотків кандидатів наук — люди пенсійного віку. Непокоїть і науково-методичний стан — потрібною літературою вищі навчальні заклади забезпечені на 50—70 відсотків, україномовною — на 20—30, а нової літератури за останні 5 років було закуплено аж... 5 відсотків.

Отже, в системі освіти нині глибока криза. Небезпечним є те, що освітян позбавили відчуття перспективи, впевненості, що завтра буде краще, ніж учора.

Кожен із згаданих державних документів, які було прийнято, здебільшого залишився на папері.

На превеликий жаль, і національна програма «Україна. Освіта XXI століття» не стала документом практичної дії, залишившись черговою теоретичною розробкою.

Система управління освітою поволі, але впевнено знову наближається до тоталітарних методів, хоча в освіті мають контролюватися два чинники — якість підготовки майбутніх фахівців і дотримання прав людини в процесі надання освітніх послуг. Усілякі проміжні дозвільні процедури треба зліквідувати. Вони нічого не поліпшили в освіті. Навіть навпаки, породили цілу низку негативних явищ, серед яких корупція, чиновницька зарозумілість, зловживання службовим становищем.

Україна так і не спромоглася створити громадські або, на даному етапі краще, змішані структури для проведення ліцензування та акредитації вищих закладів освіти. Такий крок сприяв би об'єднанню всіх суспільних сил на користь реформування і розвитку вищої освіти в Україні. Ніні нормативні документи орієнтують на одне, а життя в освіті відбувається за іншими правилами. А це, в свою чергу, призводить до подвійних стандартів і моралі. Шкода від цього безперечна.

Мені невідомі випадки, коли рівень підготовки спеціалістів систематично визначався б на основі оцінювання якості самостійно виконаного ним професійного завдання. Однак саме це має бути визначальним. Звернення до цієї процедури є епізодичним і не розв'язує проблему якості в повному обсязі. З системної точки зору, тільки реальне життя може бути кінцевим етапом повного циклу перевірки освітніх процесів, практичним критерієм істини.

Як свідчать самі освітяни, раніше у викладача, котрий відповідально ставився до своїх обов'язків, були наявні конспекти лекцій. Тепер навчально-методичних розробок у викладача практично немає. У цьому я переконався на власному досвіді, розгортаючи вперше навчальний процес у новому закладі освіти —університеті «Україна». Більшість викладачів, котрі виявили бажання співпрацювати з нами, надати конспекти лекцій відразу не змогли через їхню відсутність. Розмови про те, що вони є, але це — інтелектуальна власність, — свідчать скоріше про їхню відсутність, мають характер самозахисту або виправдання, а не віддзеркалюють реальний стан речей. На думку багатьох спеціалістів, таке ставлення до роботи визначає і моральна апатія через відомі причини вбогості.

Обмежують можливість отримати якісну вищу освіту збіднілим верствам населення, зокрема, сільській молоді. Сьогодні рівне право на освіту, продекларроване в Конституції України, практично відсутнє. У більшості випадків майбутній студент з периферії навряд чи зможе на рівних змагатися за право безкоштовно навчатися у вузі або сплатити за навчання кругленьку суму. Адже нині навіть у державних закладах на комерційній основі навчається в середньому по Україні майже 50 відсотків студентів. Та саме люди, які отримають сучасну високоякісну освіту, зроблять Україну квітучою державою.

Нині університет «Україна» під патронатом Міністерства освіти і науки та за науковоі підтримки АПН України працює над загальноукраїнським експериментом. У його основі лежить концепція виховання та освіти за наскрізними планами виховної роботи та навчальними програмами — від дитячого садка до магістратури. На ґрунті новітніх високоефективних освітніх технологій.

Результатом цієї роботи має бути оптимізація термінів навчання в часі — через створення узгоджених освітньо-кваліфікаційних характеристик, освітньо-професійних програм, навчальних планів, які буде покладено в основу освітньої діяльності навчально-виховних закладів. Це забезпечить трансляцію знань за новітніми технологіями.

Здешевлення освітянських послуг може бути здійснено за рахунок скорочення термінів навчання у вузах та передачі частини навчання до загальноосвітньої ланки.

Здійснення цього проекту потребує великого обсягу роботи: збір та аналіз інформації про стан виховання та освіти за наскрізними планами у навчально-виховних закладах усіх ступенів; створення нормативних документів для закладів освіти, які забезпечуватимуть втілення цієї моделі в життя; розробка концептуальних засад навчального закладу, який здійснюватиме наскрізне виховання та навчання за новітніми технологіями та схемами управління цим закладом; визначення його правового статусу та статусу його підрозділів; науково-методичне забезпечення з урахуванням соціально-психологічних чинників розвитку особистості.

Важливим є визначення та обґрунтування переліку інтегрованих професій для підготовки спеціалістів за модульною системою з конкурентоспроможних на ринку праці професій, в тому числі осіб з обмеженою працездатністю. Потребує нових підходів розробка вимог до дидактичної літератури, створення авторських колективів для узагальнення кращого досвіду створення підручників з окремих дисциплін та позакласної (позааудиторної) роботи; написання, апробація і видання кращих навчальних посібників, відібраних на конкурсній основі, створення дидактичної літератури для батьків і для сімейного опрацювання.

Саме навколо цих завдань і треба вести освітню реформаторську діяльність.

Хочеться сподіватися, що нове керівництво Міністерства освіти і науки предметно візьметься за розв'язання цих кардинальних освітянських проблем.

Петро ТАЛАНЧУК,
президент відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна».

Рівне право на освіту в нас практично відсутнє

Фантазії Дмитра Чобота,

або Як фальсифікуються очевидні факти

4 квітня цього року газета «Сільські вісті» опублікувала статтю народного депутата Дмитра Чобота «Оксамитове шахрайство найвищого гатунку, або Як фальсифікувались законодавчі акти у Верховній Раді». Поширені в цій публікації відомості (а перед цим і брошуру видано) не відповідають дійсності, паплюжать честь, гідність і ділову репутацію авторитетного органу законодавчої влади в державі — Верховної Ради України.

У публікації, починаючи з самої назви, очевидною є тенденційна спрямованість на приниження авторитету парламенту та недовіру до законодавчих актів Верховної Ради України, що є неприпустимим з позицій охорони прав, честі та гідності як громадян, так і будь-яких органів держави й суспільства.

На це спрямовані саркастичні, принизливі вислови, перекручення і грубо сфальсифіковані дані по відношенню до Верховної Ради України щодо подій 20—21 січня 2000 року.

Так, Дмитро Чобіт стверджує: «Для підтримки курсу новообраного Президента України в парламенті штучно створено депутатську більшість, до якої, як проголосили її керівники, «записалося» 258 осіб».

Або: «... Фальсифікація постанови Верховної Ради України, та ще й у самому парламенті і за участю народних обранців, — це щось дике».

Нарешті, публіцистичний «апофеоз»: «... сталася дійсно історична подія — перше широкомасштабне, нахабне та цинічне шахрайство у стінах Верховної Ради».

Наведені та деякі інші положення статті повністю перекручують реальні події, які відбулися у зазначені в статті дні роботи Верховної Ради України. Вони повністю суперечать істинним фактам.

Ми стверджуємо, спираючись на совість і право, що події, які відбулися у Верховній Раді України 21 січня 2000 року і які навмисно викривлені народним депутатом Д. Чоботом, повністю відповідають вимогам статей 5, 19, 75, 76, 78, 82, 84, 88, 89 Конституції України та Регламенту Верховної Ради України. Народному депутатові Д. Чоботу, мабуть, не зайво іноді зазирати в Основний Закон України — хоча б для того, аби фальсифікації (його улюблений прийом) були переконливіші.

Варто пригадати події, їх перебіг. Вранці 21 січня 2000 року до сектора реєстрації законопроектів Управління організаційної роботи з комітетами у відповідності з Регламентом надійшло 7 проектів постанов, у тому числі «Про відкликання Голови Верховної Ради України» та «Про відкликання Першого заступника Голови Верховної Ради України» з підписами суб'єктів права законодавчої ініціативи на кожному проекті. Їм в оригіналі були присвоєні реєстраційні номери.

Разом з цими документами для реєстрації надійшли ще два проекти постанов Верховної Ради України: «Про затвердження порядку денного пленарного засідання Верховної Ради України 21 січня 2000 року» та «Про відсторонення від ведення пленарних засідань 20 та 21 січня 2000 року Голови Верховної Ради України О. М. Ткаченка та Першого заступника Голови Верховної Ради України А. І. Мартинюка». Другий з цих проектів був прийнятий напередодні і тому вимагав лише реєстрації й передачі до справи на підставі 238 підписів народних депутатів України в оригіналі.

Цим проектам також присвоєно реєстраційні номери — 4316-1 та 4322 відповідно до 21 січня 2000 року.

Після введення даних про ці проекти до комп'ютерної мережі вказаним підрозділом апарату Верховної Ради України були передані в цей же день до Протокольного сектора оригінали зазначених проектів постанов та підписів через Сектор реєстрації службової кореспонденції.

Щодо інформації автора статті в «Сільських вістях» про підписи, які стали предметом «маніпуляцій та шахрайства», то Д. Чоботом тенденційно взята лише одна (середня) з трьох сторінок, яку автор назвав «невідомого походження», підписів народних депутатів депутатської групи «Відродження регіонів». Це не що інше, як намір Д. Чобота штучно створити докази для наклепу на Верховну Раду.

Автор твердить: «... Медведчук фактично самочинно взяв керівництво Верховною Радою у свої руки». Але це не відповідає дійсності.

Як зазначає автор публікації, і цим суперечить сам собі, було оголошено постанову Верховної Ради України від 20 січня 2000 року «Про відсторонення від ведення пленарних засідань 20 та 21 січня 2000 року Голови Верховної Ради України О. М. Ткаченка та Першого заступника Голови Верховної Ради України А. І. Мартинюка», в якій пунктом 2 повноваження ведення засідань було доручено на той час заступнику Голови Верховної Ради України В. В. Медведчуку. Цю постанову було прийнято в результаті поіменного голосування і під нею поставлені підписи 238 народних депутатів України.

Щодо розповсюдженого твердження Д. Чобота стосовно «цинічної фальсифікації та підробки гербової печатки і скріплення нею рішень», то й така інформація не відповідає дійсності, оскільки відповідно до постанови Президії Верховної Ради України від 11 травня 1992 року Верховна Рада України використовує дві гербові печатки. Одна гербова печатка (з подвійним бортиком) постійно зберігається в Загальному відділі Секретаріату Верховної Ради України, друга гербова печатка (з одинарним бортиком) постійно зберігається в Першому відділі Секретаріату Верховної Ради України. Обидві гербові печатки юридично легальні та мають однаковий офіційний статус при засвідченні актів Верховної Ради України.

Поведінку Д. Чобота не можна виправдати його правом на власну точку зору. Тим паче, вона не є висловленням позиції народного депутата України, що не тягне за собою юридичної відповідальності, згідно з частиною 2 статті 80 Конституції України, оскільки воно мало місце в публічних виступах поза парламентом, притому в неприпустимій формі.

Є всі підстави розцінювати поширення інформації, що не відповідає дійсності і документально підтвердженим юридичним фактам, як дії, що паплюжать репутацію Верховної Ради України та завдають шкоди її інтересам, спричинюючи негативні наслідки у внутрішньополітичних та зовнішньополітичних відносинах.

За статтею 47 Закону України «Про інформацію» такого роду порушення тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну відповідальність згідно з законодавством України.

Життя засвідчує, що створення у Верховній Раді України постійної відповідальної більшості і реформування роботи парламенту стали важливими кроками до реального виведення країни з соціально-економічної кризи. Налагодилася конструктивна співпраця між різними гілками влади, на діловій, принциповій основі ведеться діалог між Президентом, Верховною Радою і урядом України, що сприяє прийняттю виважених, вкрай необхідних суспільству і державі, кожному громадянинові України рішень, реальному подоланню тих негативів, які нагромаджувалися роками. Однак певним політичним силам та окремим амбітним політикам така ситуація не до вподоби.

Народний депутат Дмитро Чобіт не вдається до аналізу передумов важливих політичних подій та зваженої оцінки наслідків цих подій. Можливо, саме позитивний результат змін у парламенті і не задовольняє автора: робота Верховної Ради України ввійшла в нормальні береги, меншість бере участь у дискусіях, окремі її представники — у голосуванні, прийнято бюджет країни на 2000 рік, схвалено Програму діяльності уряду, виносяться на розгляд і приймаються актуальні для країни законопроекти. Не можна не помітити й такі нові риси, що з'явилися в парламенті, як колегіальність у прийнятті рішень і прозорість законодавчого процесу. Пророкування окремих політиків щодо неспроможності більшості налагодити законотворчий процес, та й взагалі її недовгого віку, не збулися.

Такий результат, очевидно, є несподіваним для автора статті та його однодумців. Тому народний депутат вирішив скомпрометувати представників парламентської більшості, зокрема Першого заступника Голови Верховної Ради України В. Медведчука. Приписавши їм низку нібито незаконних дій з ознаками кримінальних злочинів, Д. Чобіт сам вчинює дії, які підпадають під ознаки конкретних складів суспільно небезпечних діянь.

Як мав би повести себе народний депутат, маючи, як Д. Чобіт, «власну» точку зору? Напевно, так. Зібравши документальні докази, звернутися з відповідним позовом до суду. Проте всупереч такій простій логіці народний депутат Д. Чобіт віддав перевагу публічному звинуваченню. Його брошура і стаття в «Сільських вістях» рясніють звинуваченнями колег-депутатів у «шахрайстві», «фабрикації документів», численних «фальсифікаціях», «службових підлогах». Таким чином, Д. Чобіт узяв на себе повноваження прокурора та судді. Він сам вершить свій чорний суд на сторінках преси.

Наскільки такі дії правомірні? Наскільки вони відповідають політичній етиці?

Питання про правомірність усунення від влади панів Ткаченка і Мартинюка нині перебуває на розгляді Конституційного Суду України. Саме Конституційному Судові, а не панові Чоботу, належить право розставити крапки над «і» у цій ситуації. А може, таким чином Д. Чобіт намагається незаконно тиснути на суд, випереджаючи його рішення?

Автор визнає: «Після президентських виборів змінилася розстановка політичних сил у державі, а відповідно, і у Верховній Раді». Оскільки цей факт очевидний, то п. Чобіт, як політик (може, і не дуже досвідчений), мав би прагнути змінити ситуацію, яка його не задовольняє, іншими, цивілізованими, методами.

Незалежно від того, якої мети бажав досягти автор обох публікацій, об'єктивно вони спрямовані на збурення громадської думки, дестабілізацію ситуації в суспільстві, підрив конструктивних дій, які парламентська більшість разом з урядом вживають для виведення України із стану економічної та політичної кризи.

Координаційна рада більшості Верховної Ради України.

P. S.

13 квітня ц. р. Радянський районний суд Києва прийняв до провадження позов Верховної Ради України до Дмитра Чобота про захист честі, гідності та ділової репутації у зв'язку з публікацією ним тенденційної статті «Оксамитове шахрайство найвищого гатунку, або Як фальсифікувались законодавчі акти у Верховній Раді», надрукованій у газеті «Сільські вісті» 4 квітня ц. р.

Як зазначається в позові, в публікації, починаючи з самої назви, очевидна тенденційна спрямованість на приниження авторитету парламенту та недовіру до законодавчих актів Верховної Ради України, що є неприпустимим з позицій охорони прав, честі й гідності і фізичних осіб, і будь-яких органів держави та суспільства. Поведінку Д. Чобота не можна розцінити як висловлення позиції народним депутатом України, що не тягне юридичної відповідальності згідно з частиною 2 статті 80 Конституції України, оскільки вона мала місце в публічних виступах поза межами парламенту, притому у неприпустимій формі. За статтею 47 Закону України «Про інформацію» порушення законодавства України про інформацію тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну відповідальність.

Прес-служба Верховної Ради України.

Енергетика: рішення в ім'я розвитку

Директори АЕС підтримують реформу паливно-енергетичного комплексу

(Початок на 1-й стор.).

Директори АЕС у спільному рішенні також зазначають, що саме втілення урядових ініціатив, викладених у проекті постанови КМ «Про вдосконалення відносин між суб'єктами ринку електричної енергії в Україні» дадуть змогу розв'язати найнагальніші проблеми галузі. А саме: зберегти і забезпечити розвиток ринку оптової енергетики в Україні; заборонити взаєморозрахунки і перейти на виняткова грошові форми розрахунків; запровадити жорстку систему упередження корупції та подолання тіньових тенденцій; створити оптимальну систему стабілізації роботи галузі шляхом створення Регіональних розрахункових центрів (РРЦ).

Сьогодні успіх реформ в енергетиці є гарантією масштабних позитивних перетворень у національній економіці, зазначається в рішенні.

***

Докорінну реформу паливно-енергетичного сектора підтримано також міськими головами міст-супутників —учасниками наради в Кабінеті Міністрів з проблем реорганізації енергоринку

Міста-супутники атомної енергетики підтримали докорінну реформу паливно-енергетичного комплексу. У рішенні зазначається, що реалізація ініціатив Кабінету Міністрів дасть можливість наповнити місцеві бюджети, викоренить спотворені системи розрахунків, що руйнують фінансову організацію місцевого самоврядування.

У тексті рішення за підписом голови Асоціації міст-супутників атомної енергетики, міського голови Славутича В. Удовиченка також йдеться, що ініціативам уряду у сфері реформування ПЕК на сьогодні немає альтернатив, а дотримання позитивних перетворень у стратегічно пріоритетному секторі української економіки є головною докорінною передумовою подальших економічних зрушень в Україні.

***

Шахтарські профспілки підтримують кроки Кабінету Міністрів, спрямовані на удосконалення роботи оптового ринку електроенергії

У зверненні до Президента України, голови ЦК профспілки працівників вугільної промисловості В. Турманова та голови Незалежної профспілки гірників України М. Волинця йдеться, що реалізація ініціатив уряду взагалі та віце-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, зокрема, дасть змогу перейти від бартеру до грошових розрахунків за вугілля, забезпечить прозорість цих розрахунків, дасть можливість шахтарям отримувати кошти за свою нелегку працю.

Лідери шахтарських профспілок просять Президента України підтримати уряд в його діях з наведення порядку не енергоринку.

***

Реформа ринку електроенергії підтримана і на спільній нараді представників генеруючих компаній, профспілок шахтарів, працівників енергетики та електротехнічної промисловості, атомної енергетики та промисловості, мерів міст—супутників АЕС

В ухвалі наради підтримано засади реформування ринку електроенергії, викладені в проекті постанови КМ «Про вдосконалення відносин між суб'єктами ринку електричної енергії в Україні». Зокрема, йдеться про перехід до винятково грошових розрахунків за відпущену електроенергію; утворення регіональних розрахункових центрів, які забезпечать адекватний облік споживання електроенергії, запровадження механізму передачі ліцензій на збут електроенергії на конкурсних засадах, виключення механізму перехресного субсидування та розпорядження обленерго грошовими коштами, що належать державним генеруючим компаніям; залученню інвестицій для перебудови системи обліку та регулювання відпуску електроенергії споживачам.

Абзац з листа

Світять зорі вечорові, а ліхтарі згасли

Чому не притягують до відповідальності винних у тому, що нам місяцями не виплачують пенсію? Вже квітень 2000 року, а ми одержуємо її за другу половину вересня 99-го. Сплачувати за комунальні послуги маємо щомісяця. І ще одне. Чому залишається поза увагою і місцевого керівництва, і уряду те, що в нас щодня на кілька годин вимикають електроенергію? І саме тоді, коли люди приходять з роботи, а діти — зі школи?..

Борис БОРИСЕВИЧ.
Деребчин
Шаргородського району
Вінницької області.

Керівники балакали. Ми сіли й заплакали

Виступаючи на відкритті заводу зрідженого газу на Полтавщині, Президент пообіцяв, що тепер один балон газу коштуватиме не більше десяти гривень. Депутат від нашого округу в передвиборній програмі, який, до речі, після виборів у нас більше так і не з'являвся, теж обіцяв посприяти, щоб газ не дорожчав. А між тим, вартість одного балона газу з 13-ти підскочила до 35 гривень.

І. ШАНЯ.
Семенівка
Зачепилівського району
Харківської області.

Спонсор за гратами

Альберт Жвелія, колишній шахтар, відбуває покарання. Та коли він дізнався про трагедію на шахті імені Баракова, негайно написав заяву, щоб з його особистого рахунку зняли 50 гривень і перерахували сім'ям загиблих і постраждалих від вибуху. Це вже четверта грошова допомога Альберта Жвелія сім'ям загиблих шахтарів. Добре, що навіть у місцях позбавлення волі засуджені не втратили найціннішого — людяності і потреби допомогти в біді.

Микола ТРИЩАК.
Горлівка
Донецької області.

Телефон — не розкіш?

Коли до мізерних пенсій додали по кілька копійок, то про це писалося в кожній газеті, на радіо і телебаченні всі аж захлиналися від радості за турботу уряду про малозабезпечених. Коли ж зняли пільги за користування електрозв'язком, тобто домашнім телефоном, то про відповідну постанову (№ 60 від 13.03 2000 року) ніде ніхто й не згадав.

Микола АНДРУШОВ,
учасник війни.
Бориспіль
Київської області.

А переможці голодні!

Залишилося в пам'яті: традиційно до Дня Перемоги ветеранам війни вручали цінні подарунки — електробритви, годинники, сувеніри. В наш час практикується гуманітарна допомога від Червоного Хреста, від окремих народних депутатів у своєму окрузі — набір харчових продуктів. Нещодавно почув від поважного 87-річного ветерана війни і праці гірке зізнання: «Змушений брати цей пайок, хоч у душі відчуваю приниження своєї гідності й сором за державу, яка не в змозі захистити нас, переможців над фашизмом...».

М. КОТЕНКО.
Почапинці
Лисянського району
Черкаської області.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Нас не осягнути

Тема

Як усе-таки складно все влаштовано, хитромудро якось! Візьмімо, наприклад, пенсії. Відпрацювала людина потрібний термін і — на заслужений відпочинок. Держава їй пенсію платить, щоправда, невелику. І яка різниця, коли людина вийшла на пенсію, в 90-му чи 92-му? Не кажіть, різниця, виявляється, є.

А. Селютін із Маріуполя розкриває у своєму листі деякі хитрощі пенсійного законодавства. Якщо ви вийшли на пенсію до 1992 року, то ваш середній заробіток з допомогою неодноразового перемноження на всілякі коефіцієнти переведуть у гривні. Чому? Не знаю. Але ефект цих математичних вправ — очевидний. «Така система призвела до того, що старше покоління пенсіонерів виявилося найзнедоленішим», — пише читач. І запитує, чому так відбувається. «Невже лише тому, що вони досягли пенсійного віку до 1992 року?»

Не розумію, як примудряється прожити І. Іконникова із Новодністровська, отримуючи 79 гривень і віддаючи із них 54 за комунальні послуги? А таких, як вона, — мільйони. І після «призупинення надання деяких пільг» їх кількість значно зросла.

Утім, із пільгами також не все однозначно. Читач О. Миленко із Києва звертає увагу на те, що часто пенсіонери не користуються пільгами, і пропонує на кошти, які спрямовують на забезпечення пільг і дотацій, підвищити пенсії всім категоріям пенсіонерів.

Абсурдність деяких ситуацій просто приголомшує. За словами В. Погрібної, у Світловодську Кіровоградської області працівники газового господарства заразхували веранди до опалювальної площі. Їх не збентежила відсутність у цих приміщеннях не лише радіаторів, а й опалювальних труб. За їхніми словами, користувач може опалювати прибудови, відчинивши двері до жилого приміщення. Залишається сподіватися, що енергетики не оголосять усю присадибну ділянку опалювальною територією. Адже вхідні двері відкрити можна... І необрахованими кілокаloріями город обігрівати.

Іншим шляхом пішли деякі електроенергетики. Ось як їхнє «ноу-хау» змальовує М. Паламарчук: «Приходить у дім ревізор, підходить до електролічильника і починає смикати за пломбу. Зриває її і складає акта про те, що пломбу порушено. Потім знімає лічильника і забирає його до РЕС на комісію, де його колеги складають акта про викрадення електрики». Миколі Андрійовичу таке довільне трактування енергетиками своїх прав обійшлося в 158 гривень. Незважаючи на те, що з часу встановлення лічильника в 1970 році до нього ніхто не торкався. Не обминули «новатори» своєю увагою і багатьох односельців нашого читача. Для зацікавлених осіб: у редакції є адреса потерпілого і прізвище ревізора.

Антон ДМИТРЕНКО.

Коментар юриста

Проревізуйте ревізора

З прийняттям Закону України «Про Державний бюджет на 2000 рік» більшість наших читачів хвилюють питання, пов'язані з положеннями однієї зі статей цього документа, яка не має назви, та, мабуть, все-таки ввійде в історію під «кодовою» назвою «стаття 62». Йдеться про призупинення на цей рік надання деяких пільг та компенсацій окремим категоріям громадян. Якщо з положеннями славнозвісної статті врешті-решт доведеться змиритися (процесуально все зроблено без помилок), то з очевидним порушенням законних прав споживачів необхідно боротися до останнього. Взяти, наприклад, випадок з електролічильником. Відповідно до Правил користування електричною енергією в житлових будинках, відповідальність за схоронність і цілісність поквартирних електролічильників та пломб, встановлених на сходових клітках, покладається на власника будинку. Так, саме власника будинку, а не квартири. Власник останньої несе відповідальність лише за прилади, що встановлені безпосередньо в його помешканні. Таким чином, якщо квартира міститься в будинку, що є, наприклад, комунальною власністю, то і лічильник, розташований на сходових клітках, відповідно не є вашою власністю. Тому не треба вішати на нього замка. Такими діями ви тільки обмежуєте доступ до нього справжнього власника. Якщо ви все-таки повісите замка, у разі необхідності його все одно зірвуть без будь-яких вибачень. Отже, єдина користь від замка — це одна-дві хвилини зайвої роботи для злодія. Повертаючись до випадку з зірваною пломбою, слід зауважити, що подібне рішення можна оскаржити в судовому порядку. А ще краще не чекати конфліктних ситуацій, а попереджати їх. Наприклад, у цій ситуації ви могли б перевірити службове посвідчення ревізора, дізнатися про мету його візиту, запросити свідків тощо. Зрозуміло, що так майже ніхто ніколи не робить, але на кого потім нарікати?

Олександр КУМЕЙКО.

Світлим рядком

Є молоко і робочі місця

Введення в дію молокозаводу мешканці одного з найвіддаленіших на Рівненщині районів, який постраждав від аварії на ЧАЕС, чекали з нетерпінням.

У Рокитнівському районі, як не дивно, ніколи не було свого молокозаводу.

Тим часом місцеві жителі купували молоко на ринках у приватників, яке не все, попри всі старання сансанслужби, вдавалося проконтролювати на вміст радіонуклідів.

Отож голові райдержадміністрації Олександрові Капітулі та голові райради Юрію Кичатому довелося докласти чимало зусиль, щоб отримати кошти на переобладнання діючого молокоцеху під молокозавод. А потреба в цьому була нагальна: район «чорнобильський», людям потрібні чисті молокопродукти. З бюджету виділено 192 тисячі гривень на закупівлю та монтаж обладнання.

— Міні-молокозавод буде у віданні приватного сільськогосподарського підприємства «Рокитне», яке вже уклало угоди з господарствами на закупівлю молока, — каже Олександр Капітула. — А залишок охолодженого молока ще й продаватимуть.

Олександра ДАВИДОВА.
Рівненська область.
Фото Валерія ІНЮТИНА.

Та ім'я не розстріляти

Завдяки «Голосу України» вдалося заповнити «білі плями» в біографії поета

Повертаючись до надрукованого

На сторінках «Голосу України» була вміщена публікація Олександри Юркової «Розстріляти за... вірші». У ній ішлося про українського поета Юрія Зіновійовича Жилка, уродженця села Підлужне Костопільського району на Рівненщині, котрий весною 1938 року став жертвою сталінських репресій. Так звана «трійка» винесла страшний і несправедливий вирок — розстріляти! Інкримінували антирадянську пропаганду, хоча його вірші були далекі від політики — оспівували красу рідного краю, його людей, високі й ніжні людські почуття. І лише по війні Юрія Жилка реабілітували...

Багато років я шукаю слід поета-земляка. Не раз бував у його рідному селі, розмовляв із старожилами. Однак нічого конкретного так і не дізнався. І хоча у лютому–березні 1998 року громадськість Костопільщини широко відзначила столітній ювілей поета, в його життєписі залишилося чимало «білих плям». Заповнити їх допомогла згадана публікація в «Голосі України».

На неї відгукнулися син письменника Віктор Юрійович Жилко із Харкова та донька Надія Юріївна із Василькова на Київщині (сину було дев'ять років, коли загинув батько, доньці — дванадцять). Після жвавого листування я маю хвилюючі розповіді дітей Юрія Жилка про свого батька. Вони дають можливість уявити, в яких умовах минали дитячі та юнацькі роки поета, чим захоплювався, яким був чудовим сім'янином. Високоосвічена людина, він багато читав, володів кількома іноземними мовами, щиро любив природу, не терпів фальші. Спогади про батька 74-річної Надії Юріївни можна вважати історією сім'ї Жилків. Їх не можна спокійно читати, бо репресії зачепили не одного члена родини. Тож спадають на думку поетичні Шевченкові рядки:

Так ніби я читаю
історію України.
Стою, завмираю...

Із болем згадує донька, як кадебісти про людське око робили обшук в їхньому помешканні в Полтаві, як заарештували батька. Ті, хто дав наказ розстріляти, для сім'ї придумали версію: «Відбуває покарання без права листування». І лише згодом, через багато літ, родина довідалася страшну правду. Дружина «ворога народу» не мала права вчителювати в Полтаві. Почалася «одіссея сім'ї Жилків»: не встигнуть нагріти місце в одному селі, як переводять до іншого. Про це розповів у своїх листах син письменника.

Отак через шістдесят років після розстрілу Ю. Жилка, після тридцятилітньої пошукової роботи, вже в незалежній Україні, з допомогою вашої газети, я довідався про трагічну долю поета-земляка та про його сім'ю. Все це ляже в основу нової експозиції Костопільського районного краєзнавчого музею.

Анатолій КАРП'ЮК,
науковий працівник
Костопільського районного
краєзнавчого музею.

Усе виплатять. Чекайте!

Ви нам писали

У Міністерстві праці та соціальної політики України розглянули лист В. Фатєєва з Макіївки Донецької області щодо забезпечення автомобілем, виплати грошових компенсацій за невикористані санаторно-курортні путівки, бензин, ремонт та технічне обслуговування автомобіля. Як повідомила начальник управління у справах інвалідів, ветеранів війни та праці Н. Чунихина, на позачергове одержання автомобіля «Таврія» очікують 5101 інвалідів війни. В. Фатєєв у списку 287. Торік було виділено 500 автомобілів «Таврія» для інвалідів війни, які видано їм згідно з чергою, 48 автомобілів отримано Головним управлінням соціального захисту населення Донецької обласної державної адміністрації. З подальшим надходженням коштів і поставок автомобілів заводом-виробником В. Фатєєва буде забезпечено в порядку черги. На погашення бюджетної заборгованості з компенсаційних виплат інвалідам Великої Вітчизняної війни Фондом соціального захисту населення України в першому півріччі 2000 року передбачено виділити 13 мільйонів гривень. Коли надійдуть кошти, В. Фатєєву буде погашено заборгованість за минулі роки.

«Я дорікав солдату за те, що він убив фашиста»

На строкову службу мене взяли від шкільної дошки —вчителював на Вінниччині. Я потрапив на навчання до піхотного училища, яке пізніше перейменували в танкове.

У жовтні сорок першого відбув на Ленінградський фронт. Ми, молоді лейтенанти, були завзяті й нетерплячі: скоріше, скоріше на танки, обов'язково на тридцятьчетвірку, і — нещадно нищити ворога!

Танковий полк, де я розпочав службу лейтенантом, виявився... пішим. Жодного танку! Так я став піхотинцем, командиром роти із... 34 бійців. З усього, що було в моїй військовій службі, найбільше запам'яталася перша атака. Коли ми, ще «зелені» й недосвідчені, пішли на ворожі окопи. Із зброї — лише гвинтівки. Автомати, трофейні, мали лише одиниці. А німці були озброєні добре. Коли надійшла команда відступати, аби не стати полоненим, на позиції повернулося лише семеро. Мені пощастило особливо: мав тепер автомата. Досі пам'ятаю німця, з котрим зустрівся віч-на-віч в окопі. Ми зчепилися з ним урукопашну. Він був кремезнішим і вищим, та мені, мабуть, додавало сил молодече завзяття. Коли німець все-таки притис мене до землі, я вистрілив. Але пістолет дав осічку. Нашій сутичці поклав край товариш, що саме нагодився. Я ще довго дорікав йому за те, що вбив фашиста, хотів навіть, як командир, покарати — адже втратили таку можливість мати «язика»! «Доки живий — буду нищити їх!» — стояв на своєму солдат. Пізніше я дізнався, що німці розстріляли його дружину, доньку й онуку.

Згодом, після «розбору польотів» і належних ста грамів, начальник штабу повідомив, що я призначений у полкову розвідку.

«Язика» я все-таки взяв. Було це взимку. Належало терміново дізнатися, якими силами володіє противник. Засідку лаштували у складних умовах: незнайома місцевість, засніжені дороги. Увесь день просиділи на тридцятиградусному морозі, очікуючи одну машину. Та німці вже знали, чим загрожує їзда поодинці, тож трималися гурту. Увечері один автомобіль таки відстав від колони: мотор «закашляв». Водій загинув від вибуху міни. Майор, що їхав у машині, став відстрілюватися, і чиясь куля влучила у нього. А ще одного солдата взяли живцем.

Загалом мені на війні везло. Бог боронив! Навіть коли потрапив до госпіталю, пощастило: зустрів тут свою Катрусю. І нині ми разом.

Усього було. Не раз танк мій горів, та я пересідав на інший.

Звільняв Прагу, Відень. На австрійській землі довелося брати містечко Блюмао, оточене водоймами. Усі мости були зруйновані, крім одного. Чи то щось не спрацювало у німців, чи навмисне пастку залишили. Хто піде першим? Гинути нікому не хочеться — надворі квітень 45-го, всі відчувають: кінець війні. А я вирішив: пан або пропав. І пройшов! Хлопці за мною. Аж тут раптом така несподіванка: «атакують» нас... дівчата! Біжать назустріч, гукають, Боже милий, рідною українською мовою! З'ясовується, тут був розташований підземний німецький завод, де працювали поневолені дівчата з Кіровоградщини.

Коли в тяжких кровопролитних боях взяли австрійську столицю, багатьом вручили нагороди. Хоч я на той час уже мав орден Червоної Зірки й два ордени Вітчизняної війни, все-таки сподівався на нагороду. Та мого прізвища не назвали. Коли вже були вручені всі ордени й медалі, командир полку оголосив: капітан Сушко представлений на звання Героя Радянського Союзу.

Війна закінчилася, та нагороди я не отримав. Загалом військовій службі віддав 36 років. До жовтня минулого року, коли мені виповнилося 80, працював. І ось 27 жовтня 1999 року, в газеті «Урядовий кур'єр» було опубліковано Указ Президента про нагородження мене відзнакою «Герой України» з врученням ордена «Золота Зірка».

Лука СУШКО,
полковник у відставці.

Київ.

Герой багато років тому

Ми зустрілися з Лукою Григоровичем у нього вдома. До нашої розмови він приготував фронтові фотографії, вирізку з газети «Защитник Родины» 1945 р., нагородний лист, копію Указу Президента. І звичайно ж, «Золоту Зірку». Посвідчення на неї полковнику Сушку видане за № 2. На урочистому засіданні з нагоди 55-річчя визволення України від фашистських загарбників у Національному палаці «Україна» Леонід Кучма сказав: «За особисту мужність і героїзм, виявлені в боях з фашистськими загарбниками, я вручаю полковнику Сушку орден «Золота Зірка».

Нагорода знайшла героя. Майже через 55 років!

Алла БРУСИЛОВА.

Двічі народжені

Їм не довелося зустрічатися на крутих стежках і звивистих дорогах війни. Зустрілися і познайомилися вони за кілька днів до того моменту, як фотограф зупинив мить

Вони різні — колишня рабиня фашизму Олександра Сидорівна Шарафан і Михайло Андрійович Логвин, інвалід війни. Різними шляхами-дорогами пройшли вони життєве поле, залишивши слід на землі, продовживши себе в учнях, дітях і онуках. Але є у сивоволосих ветеранів спільне, що породжує повагу і шану. Вони, кожний по-своєму, не один раз кидали виклик долі. Нескореними їй залишаються й досі.

Стася-більшовичка

У ті травневі дні 45-го, здавалося, світило не одне сонце, а тисячі. Радість переповнювала серця односельчан, гріла змучені душі: кінець війні! Перемога!

Феодосія Павлівна раділа разом із усіма, переживаючи щасливі дні, і плакала, залишаючися сам на сам зі своїм непоправним горем.

Два роки минуло, як одержала вона листа-кулю про загибель 15-річної дочки. Невідомі писали, що бачили, як на їхніх очах розстріляли Сашу.

Коли матері судилося побувати на могилі? Адже Польща — не близький світ.

Сумні думки роєм осідали посивілу матір, звільнитися від них їй не вдавалося, і хтозна, скільки довелося б тінню жити, коли б не милість Божа.

Якось у двір ластівками влетіли дівчата і з порога защебетали, перебиваючи одна одну, про Сашу. Мати стояла нерухома, не могла вимовити й слова. Тільки через деякий час із хати почулися голосіння і світлий плач. Жива дочка! Іде додому!

...1943-го Саша довгі дні та ночі переховувалася у сараї під плетеними кошиками. Її товариш давно забрали і тримали в школі. Від рідних дізналася, що Саша Вербицький, її однокласник, черговий раз втік від людоловів і переховується.

Сиділа б вона в ніші довго, коли б голод не вигнав би. Уже кілька ночей до неї ніхто не приходив. Вибравшись із схованки, щоб розвідати обстановку, дівчина-підліток потрапила в засідку.

Із Канева 500 юнаків і дівчат відправили до Києва. В районі залізничного вокзалу німці влаштували табір. Звідси Саша з Вербицьким вперше спробували втекти. Невдача тільки підохотила їх. У Перемишлі, на збірному пункті, хлопець твердо заявив: «Не втрачай надії, усе одно втечемо».

У нього був досвід утеч, якне-як одинадцять разів вислизав від поліцаїв.

Саша мав план. За ним дівчина і діяла. Накурившись чаю, пішла в лазню і... знепритомніла. Її відходили і медкомісія безапеляційно зробила висновок: «Здорова!»

Не взяли хитрощами клятих фашистів.

Вирішили тікати з потягу на території Польщі. Віконце біля стелі вагону було обплутане колючим дротом. У нього й виліз Сашко, за ним — Саша. Тим часом увагу німців, які сиділи біля дверей, відвертали хлопці та дівчата, обступивши їх. Жоден з них не ризикнув стрибнути з потягу, який мчав щодуху, слідом за відчайдушною парою. Неволя їм, напевно, не здавалася страшнішою за смерть.

Вербицький упав вдало, якщо не зважати на ушкоджені ноги. А Саша...

Від болю, що пройняв усе тіло, вона знепритомніла. Прийшла до тями від нового болю: в неї стріляли з вагонів, що пролітали мимо. Кожен із охоронців вважав своїм обов'язком випустити в неї чергу.

Що відчувала дівчинка, розпластана на рейках? Думала про смерть, згадувала рідних?

— Ні. Відчувала лише, як кулі, неначе розпечені голки, впиваються в тіло, — пригадує Олександра Сидорівна.

Цей момент й описали очевидці у листі до матері Саші в далекому 1943-му...

Опритомніла через 15 діб. Підібрали її поляки, привезли до шпиталю на станції Жешев. Професор оглянув її побиту, зранену, відміряв дві-три години життя. Потім «продовжив» на кілька днів. При цьому ні на секунду не припиняв боротьби зі смертю. А через три дні твердо заявив: «Ця дівчинка житиме!»

Невідомо, чого більше було в інтонації польського хірурга: здивування чи радості. Він вилучив із тіла Стасі-більшовички, як прозвали її в шпиталі, п'ять куль, залишив одну і безліч осколків для українського хірурга. Чергову операцію Саші робили вже в повоєнному Каневі, де вона багато років пропрацювала вчителем.

У шпиталі Женеша вона пробула більш як рік. Шість місяців лежала нерухома — був сильно пошкоджений хребет. Ризикуючи життям, поляки оберігали її від німців, доглядали, як за дочкою, заново вчили ходити.

Вони повернули їй життя: родина Береговських, сестра милосердя Яніна, санітарки Юлія, Марія і, звісно, професор, який здійснив диво.

Більш як півстоліття з кулею в хребті

...Операцію йому робив сам Штольц, знаменитий німецький хірург, який усе життя прожив у Росії. Кісткові осколки він вилучив, а ось кулю, що застрягла в хребті, чіпати не став. А після консиліуму лікарів сказав 21-річному Михайлові Логвину: «Ліпше не тривожити її. Проживеш із кулею до 100 років».

Командирові взводу не треба було пояснювати, чому метал залишили в хребті і як з ним можна жити. Мишко тільки-но закінчив військово-медичне училище.

— Пригнічувало інше — мене комісували з II групою інвалідності. І це в мої роки, коли явних ознак ніхто не бачив, козиряти інвалідністю було незручно.

Михайло, демобілізувавшись, нікому й ніколи не казав про унікальне поранення і кулю в хребті. Пішов на роботу, яку він залишив тільки два роки тому. Про день, коли одержав кілька грамів свинцю в живіт, 79-річний ветеран розповідає рідко й неохоче...

Йшла битва за блокадний Ленінград. Напередодні Ленінградський фронт просунувся вперед, визволяючи кілометр за кілометром радянської території. Санітарний взвод показав себе з найкращого боку, його командира Михайла Логвина представили до ордена Червоної Зірки.

У повітрі пахло весною, відчувалося наближення прориву блокади. Мороз і відлига чергувалися, як атаки і перепочинок.

У період затишшя молодого командира викликав до себе великий начальник. До командного пункту шлях пролягав через прострілювану фашистами територію. Вода, що заповнила траншеї, не дозволяла пересуватися вперед. Михайло біг по мерзлому брустверу, раптом почув кулеметну чергу і тут саме відчув різкий біль у животі.

Куля пройшла, не зачепивши життєво важливі органи, але застрягла в хребті...

Із цим «талісманом» і живе Михайло Андрійович з 1944 року. Рани нагадують про себе дедалі більше.

Але Михайло Андрійович не з тих, хто визнає фатальні обставини. Де б він не був, що б не робив — скрізь із собою носить кулю. Носить не як прапор, а як пам'ять, якої неможливо позбутися.

Нехай справдяться пророцтва хірурга Штольца, який сказав після операції молодому командиру взводу Михайлові Логвину: «Проживеш із кулею до 100 років»...

Іван ІЛЛЯШ.

Куди поділася краса?..

Комічні історії траплялися у війну не лише на фронті, а й у тилу ворога, зокрема в моєму рідному селі Ігнатпіль, що в Овруцькому районі на Житомирщині.

У селі переважала жіноча «гвардія», бо чоловіки — хто в партизанах, а хто на фронті був. Отож фашисти, відбираючи дівчат та жінок до Німеччини, вдоволено горкотали: «Гуд фрау». Мовляв, гарні жінки.

Звичайно ж, нікому не хотілося до німецької неволі, тож і зібралися на раду у моєї мами, яка трохи зналася на зіллях. І на ранок від тієї краси й сліду не залишилося: у багатьох із тих, кого мали забрати до Німеччини, обличчя й руки вкрилися виразками. А до нас непрохані квартиранти з числа ворожих солдатів побоялися поселитися: а раптом це якась невиліковна інфекційна хвороба? А ще я взяла з-під квочки засиджені яйця і розбила їх під ліжками. Тож у хаті стояв такий сморід, що й самі ночували на сіновалі.

Ще довго чути було у селі ці історії. Щиро сміялися з них чоловіки, коли повернулися з фронту. А мій ось, Петро Мойсейович Гусар, не повернувся: замість нього прийшла в нашу хату похоронка...

Ганна ЗАБРОДА.

Костопіль
Рівненської обл.

Кулі, наче розпечені голки, впивалися в тіло

Обличчя тисячоліть 2000

III. 1001—1500 рр.

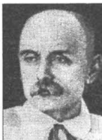

Василь Красний ▶ (?—1464) — князь Острозький, захисник української православної церкви.

IV. 1501—2000 рр.

◀ Олекса Стороженко (1805—1874) — письменник

Сергій Томашівський ▶ (1854—1919) — громадсько-політичний діяч

◀ Євген Чикаленко (1861—1919) — діяч Центральної Ради

Володимир Липський ▶ (1863—1937) — ботанік, президент АН УРСР в 1922—28 роках

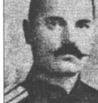
◀ Любов Ліницька (1865—1924) — актриса

Олександр Леонтович ▶ (1869—1943) — фізіолог, академік

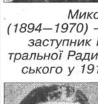

◀ Олександр Пількевич (1880—1922) — військовий діяч УНР

Микола Шраг ▶ (1894—1970) — економіст, заступник Голови Центральної Ради М. Грушевського у 1917—18 роках

◀ Всеволод Лазарян (1909—1978) — учений у галузі механіки, академік

Юрій Лінник ▶ (1915—1972) — математик, академік

◀ Ілля Ліфшиць (1917—1982) — фізик, академік

Антон Кашшай ▶ (народ. 1921) — художник

◀ Леонід Литвиненко (1921—1983) — хімік, академік

(№ 53. Далі буде.)

Ведучий рубрики Віталій АБЛІЦОВ.

Бабця Квасолиха вижила у голодовку, бо худа була...

Ровесники століття

До Низів саме небо благоволить. Найшанованіші тут дві подруги — Параска Андріївна Невесенко та Євдокія Гнатівна Фесенко, яким нещодавно зозуля по сто літ накувала. Особливо моторна «молодша» — бабця Євдокія, Квасолиха по-місцевому.

— А таки моторна, — хвалиться Гнатівна. — Торік город полола не розгинаючись.

— Звідки таке веселе прізвисько — Квасолиха?

— Так я весела й була, — сміється співрозмовниця. — Воно мені у спадок від свекрухи дісталося, яка була товстіша навіть за сумську шинкарку Квасолиху.

— І це пам'ятаєте?

— То моє життя, і мені його пам'ятати довіку. З десяти років я вже була нянькою у дітей інженера Фокіна з суханівського цукрозаводу.

В чотирнадцять Дуня працювала в суханівській економії: весною полола буряки, у жнива в'язала снопи.

— Хоч і важко було, але й весело, — продовжує свою оповідь Гнатівна. — Все нам було за іграшку. Знай собі пісень співали і в полі, і на досвітках. Так і дожили до революції...

Як царя скинули, важкувато стало. З крамниць усе разом зникло: гас, матерія... То «красні» хазяйнують: «Дайош Совєти!», то «білі» горлянки деруть: «Дайош царя!», то «зелені» власть насаджують. І всім треба догоджати.

Зовсім погано стало, коли до колгоспів почали заганяти. Особливо «трудовикам», у яких господарства. Хазяїн зі сльозами корівку чи конячку за хвоста до повітки тягнув, а ті, що з прапорами роз'їжджали, за налигача — до комуни. Забрали усе до нитки, а там половину розікрали. А тут і голодовка підоспіла. Всю кропиву з'їли, навіть у лісі кору з дерев обдерли. Багато людей тоді попухло. Я вижила, бо худа була. А синочки опухли від голоду, ледве вберегла.

... В колгоспі за нормою ганялися, а в пана якість вимагали. Пригаяч (це як бригадир) ходив по полю з палицею, пильнував. Знайде два буряки разом або бур'янину — завертає. Дисципліни дотримувалися. А в колгоспі — сьогодні прополов, а завтра там бур'ян піднявся. Хоч тепер за розум взялися, людям знову землю віддають. Мені майже три гектари наділили. Дочекалася і рада.

Владислав ЖМУРКОВ.

Низи Сумського району, Сумської області.

Фото Михайла П'ЄХА.

Заплив вільним стилем

Ринок праці

За даними Державного центру зайнятості населення, торік на обліку в службі зайнятості перебувало 2,5 млн. осіб. (Це ті, хто шукає роботу чи хоче її поміняти). На початок цього року офіційний статус безробітного з правом отримання відповідної державної допомоги мали 1 млн. 170 тис. чоловік.

Спочатку з вітчизняним безробіттям намагалися боротися інтенсивними методами: створювати додаткові робочі місця, перенавчати за державний кошт та працевлаштовувати громадян у галузях народного господарства, де потрібна була робоча сила. Згодом економіка занепала, і ця сила сьогодні майже ніде не потрібна. Ведуться розмови про державну підтримку і розвиток малого та середнього бізнесу.

Та насамперед сучасна політика зайнятості зводиться до відомого прислів'я про врятування потопаючих... Їх не поспішають витягувати з води, а створюють належні умови для того, щоб вони випливли самі.

— Ми допомагаємо безробітним розпочати власну справу, — коментує заступник директора Державного центру зайнятості Василь Кучер. — Ми вже відкрили у кількох областях України свої бізнес-інкубатори, після навчання в яких за підтримки фонду «Відродження» наші стажисти розпочинають власну справу. В основному — в сфері послуг.

Торік центр зайнятості надав 44 особам невеликі цільові кредити, і ті розпочали власний бізнес. Звісно, під наглядом державних органів. Проте всіх бажаючих стати бізнесменами держава не в змозі забезпечити стартовим капіталом. Тому більшість працівників, не потрібних у державному секторі економіки, йдуть працювати в «тінь». Там вони отримують і роботу, і зарплату, а ось держбюджет від цього виробництва не має жодної копійки.

За прогнозами фахівців, наприкінці 2000 року чисельність безробітних становитиме 2,7 млн., а рівень зареєстрованого безробіття — 6,4 відсотка від працездатного населення України.

Ольга ВІТЕР.

Про квартири за... 100 доларів

Смуга відчуження

За роки незалежності України не було зафіксовано жодного випадку зловживання психіатрією в політичних цілях. Але, на жаль, останнім часом кількість звернень потерпілих громадян до Асоціації психіатрів України збільшилася. І 80 відсотків скарг пов'язано із захистом прав на житло й майно.

У квартирі Валентини Іванівни прописано два сини. Сама мати мешкає окремо — в комунальній. Старший — бізнесмен Юрій — виселився після одруження. Менший, психічно хворий (травматик) Віктор, після смерті дружини проживав сам. Під час загострення хвороби тижнями, а то й місяцями перебував у лікарні — не раз різав собі вени та живіт. Одного разу після тривалої відсутності разом з матір'ю прийшов додому й побачив на дверях своєї квартири новий замок і виявив загадкове зникнення речей та паспорта. Дільничний тільки посміхнувся у відповідь на заяву Валентини Іванівни: «А ви хіба не знаєте? Вашого Віктора викрили: він — наркоман. Уже й суд був...» Але про цей дивний «діагноз» та судове рішення ніхто не повідомив Валентини Іванівні — ні дільничний, ні працівники ЖЕКу, ні судді, ні... старший син.

Поки Віктор перебував у лікарні, спритний брат-бізнесмен виписав його за допомогою ЖЕКу, зробив євроремонт і розпочав пошуки покупців на квартиру. Тим часом у Віктора загострилася хвороба, і його знову поклали до лікарні. Доведений до відчаю, цього разу він намагався перерізати собі горло. Але лікарі знову врятували.

Мати безрезультатно оббивала пороги кабінетів чиновників. Все зводилося до одного — треба платити. За позов, адвокатів, численні довідки... Але таких грошей у Валентини Іванівни не було. Тільки після звернення до Асоціації психіатрів України «квартирно-судовий» потяг зрушився з місця. Радянський суд усе-таки анулював своє попереднє рішення і прийняв нове — прописати Віктора в його квартирі. Але поки йшов суд, Юрій умудрився продати квартиру і разом з новим господарем подав скаргу до міського суду...

Як повідомили на прес-конференції представники Асоціації психіатрів України, іноді такі судові справи тривають по шість років, і результати бувають не завжди позитивні. Торік удалося відсудити понад 20 квартир, 70 інших — мають нових господарів.

Зазвичай жертвами у кримінальному полюванні на житло стають психічно хворі, самотні літні люди, представники соціального «дна». Схема відчуження квартир проста, проте ефективна. Спочатку знаходять об'єкт. Інформацію про нього за певну суму чи просто за шоколадку теоретично можна отримати в ЖЕКу або в сусідів. Потім спритні ділки приватизують обране житло і підтверджують його передання в нотаріуса, зазвичай приватного. А законного власника помешкання виселяють на вулицю. Інколи навіть у судовому порядку. Наприклад, у такий спосіб власник одного з київських казино придбав у хворого олігофрена М. двокімнатну квартиру. Той навіть не читав папери, які підписував. Йому пообіцяли місце директора фірми, пригостили морозивом, і... оборудка відбулася «аж» за 100 доларів. На повернення власникові квартири Асоціації психіатрів України потрібно було 3,5 року.

Адвокат асоціації Володимир Колораш зазначив, що не всі постраждалі з відхиленнями у психіці мають можливість захищати свої права на житло в суді. Бо не мають грошей для сплати держмита, розмір якого залежить від суми оспорюваного майна. І хоча в законодавстві для неплатоспроможної категорії громадян передбачено відстрочення або звільнення від сплати, представники Феміди про це забувають. А здебільше намагаються просто ігнорувати інтереси психічно хворих людей...

Наталя ЯРЕМЕНКО.
Ольга ВАУЛІНА.

Анатолій ЄПІФАНОВ, ректор Української академії банківської справи:

Вірю, наші випускники реформують економіку

Спочатку про самого ректора. Чи сподівався він колись, що доведеться очолити такий вуз? Міркуйте самі.

Народився Анатолій Єпіфанов у селі Коровиці Недригайлівського району Сумської області. Закінчив будівельний технікум. Вступив до Харківського університету. До банківської справи було далеко... Тим паче, що відомо, як у технікумах чи вузах говорили тоді про банкірів — про тих, що за «бугром», зрозуміло. Кровожери, експлуататори і т. д. і т. п.

А потім всі сходинки будівельника — від виконроба до начальника управління капітального будівництва міста Суми. Ось тут уже впритул мав справу з банками. І зрозумів: це не банки, і працівники в них — не банкіри. Чиновники. Власне, такими їх робила тодішня система. Справжні банки — то двигуни економіки, велика творча сила, банкіри мають бути творцями. Але і готувати їх треба інакше — за найновішими досягненнями у цій справі.

Далі Єпіфанов працював головою Сумської обласної ради. Доводилося вникати в економіку регіону і країни в цілому дедалі глибше. І як керівникові області, і як ученому. Анатолій Єпіфанов — доктор економічних наук. Принагідно зазначимо — подвійний. Спочатку захистив дисертацію в Москві. Після відомих подій диплом іншої країни начебто став недійсним, і вчений захистився в Україні.

Отож, образно кажучи, матір'ю Академії стало саме життя. Реалії економіки свідчили: вчорашні банкіри — це звичайні економісти, бухгалтери...

— У багатьох високих кабінетах мені не раз і не два заперечували, — розповідав нам Анатолій Олександрович. — Навіщо, мовляв, така академія? Адже чи не кожен університет готує економістів — що ще треба? Але кого вони готували? От, скажімо, сільськогосподарський вуз. Його вихованці — агрономи, ветеринари, інженери. А ще тут готують й економістів — для колгоспу чи районного управління. А це — банк! Для нього потрібні фахівці вузького профілю, які достеменно знають саме банківську справу. Банкір має проаналізувати, скажімо, бізнес-план і з мінімальним ризиком вирішити: вкладати у справу кошти чи ні, це підніме виробництво і дасть прибуток чи завдасть збитків.

У цьому напрямі й ведеться навчання в Українській академії банківської справи. Починати, звичайно, було важко.

— Пригадую, — розповідав нам проректор із зовнішніх економічних зв'язків Володимир Нечепуренко, — на вулиці Пушкінській у нас було дві кімнати, один стіл і три стільці... Єпіфанова було названо ректором-організатором. На громадських засадах, без зарплати. І взялися ми насамперед за створення команди.

Запросили найкращих викладачів. Згодом чули навіть докори — «обскубли», мовляв, сусідні вузи. У такий спосіб Академія здобула найдосвідченіших фахівців.

Сьогодні тут є й аспірантура, і докторантура. Команда поповнюється своїми вченими. У Сумах складається й утверджується своя школа банківської справи, підготовки банкірів нового гатунку.

Додаймо до цього найпередовіший світовий досвід. Академія одразу встановила тісні зв'язки з кращими спорідненими зарубіжними закладами. Це, зокрема, знаменита Нортумбрія (Англія), Вища школа бундесбанку (Німеччина), Фінансова академія при уряді Російської Федерації та багато інших. Співпраця відповідно впливає на рівень викладання в Академії.

Гість Академії професор Школи бізнесу Університету Нортумбрія Роб Джонс казав:

— Головне — професіоналізм ваших викладачів. Я радий, що зустрів таких професіоналів, мені подобається працювати з ними.

В Академії всюди блиск: і зовнішній, і внутрішній.

Ми були в бібліотеці. І мимоволі зітхали: в часи нашого навчання такого не було. По-перше, тут немає літератури з отими «ізмами», якими нам забивали голови, полишаючи осторонь власне професію... По-друге, тут діють новітні технології, всюди комп'ютери.

Щоб мати предметніше уявлення про підготовку майбутніх банкірів, ми побували в навчально-тренувальному банку Академії. Студенти та викладачі коротко називають його міні-банком. У ньому все, як у справжньому.

З книги почесних гостей Академії

Зростаюча Україна потребує фахівців, і насамперед — банківської справи. Академія в Сумах — це майбутнє України. А її ректор — зразок керівника, господарника, організатора освіти і науки, а також високої державної моралі.

Ваш земляк, перший заступник міністра України В. АНДРУЩЕНКО.
4.09.98.

— Власне, далеко не всі діючі банки мають таке обладнання, як наш навчальний, — знайомив нас із господарством кандидат економічних наук Олег Подоляка. — Ось робоче місце адміністратора інформаційної системи. Тут студенти вивчають і практично засвоюють навички роботи з інформаційними системами різних банків. У тому числі й зарубіжних... Далі — працює операціоніст, його основне завдання — обслуговування клієнтів банку. Це зовсім не те, що можна подумати одразу — людина прийшла покласти гроші «на книжку», внести якусь плату... Операціоніст вводить документи, перевіряє їх, відкриває рахунок, здійснює інші операції.

Наш гід продовжує:

— Ми працюємо над моделлю карткової платіжної системи. Встановлюємо складні аналітичні комплекси. Це крок до розробки і впровадження нових комплексів для підготовки менеджерів, фінансистів, бухгалтерів. Тобто виникає можливість створити міні-модель економіки. І студенти першого курсу будуть тут клієнтами, на другому курсі — відкривати підприємства, на третьому — працювати як банкіри, на четвертому — проводити солідні фінансові операції...

З книги почесних гостей Академії

Я хочу побажати і викладачам, і студентам головного: бути достойними майбутнього України.

Л. КУЧМА.

Практика — як у справжньому банку, найсучасніші технології, глибокі знання економіки, уміння працювати з людьми — все це, без сумніву, знадобиться випускникам Академії в трудовому житті, сприятиме їхньому творчому «вторгненню» в економіку, яка чекає на висококваліфікованих банкірів-реформаторів.

Ми були на одній із наукових конференцій, що проводить Академія. На ній з науковими повідомленнями виступали студенти. І досить солідно.

Ректор Анатолій Єпіфанов відверто пишався ними.

— Наші сьогоднішні студенти завтра можуть бути знаменитими банкірами, — казав він. — Я вірю, вони успішно реформують економіку країни.

Втім, ректор — про свою Академію... Може, це трохи не зовсім... І ми звернулися до студента Дмитра Лободи.

— Як нам наша Академія? — перепитав він. — Я буваю в сусідніх вузах і можу порівняти. Та краще скажу так: студенти сусідніх вузів міста вважають за честь працювати в нашій бібліотеці, вони приходять на наші вечори, в гуртожиток. І по-доброму заздрять нам. У нас тут, я б сказав, сучасний дух, творчий. Навчання — на високому рівні. Правда, і «тиснуть» нас добряче. Та саме за це й спасибі! І взагалі — спасибі всім, хто причетний до створення Академії, за те, що в Україні є така!

На знімку: історія відкриття Академії.

Усі прапори — в місті над Пслом

Міжнародна наукова конференція з математичного аналізу та економіки відбулася у Сумах в Українській академії банківської справи. Серед її учасників — професори Стокгольмського університету Майкл Пассар, Стамбульського — Явус Гюндузали, Волзького — Віктор Горяйнов (Волгоград, Росія) та інші.

А щойно перед цим тут відбулася вже друга Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем і перспектив банківської справи.

Зважте, такі «столичні» теми, а конференція не в Києві і навіть не в Харкові. Чому?

Перша відповідь: бо саме тут, у місті над Пслом, знайшлися ініціатори, які, хоч і з великими труднощами, але з розумінням державної потреби створили незвичайний навчальний заклад — Українську академію банківської справи (УАБС). Вона відразу стала успішно набувати авторитету і в державі, і за кордоном.

Але, знову ж таки, чому у провінційних Сумах, а не, скажімо, під боком у Національного банку України?

Далі ми розповімо про це. Та спершу — слово учасникам конференції.

Людмила ЧУНІХОВСЬКА, заступник директора Харківського банківського коледжу:

— Інформація, що ми її одержуємо на конференціях, просто необхідна для вдосконалення роботи. Додайте до цього спілкування з такими людьми, як колишній голова Національного банку України Віктор Ющенко чи директор економічного департаменту банку Лідія Воронова, академік Валерій Геєць та іншими. Зустрічаються практики і науковці. Відбувається сплав науки з практикою. Це надто важливо.

А що академія в Сумах, — дуже добре. У Харкові ми хотіли б мати її філіал. Може, на базі коледжу, може — інституту. І тоді в усьому регіоні був би потужний опорний центр Національного банку.

Валерій ГЕЄЦЬ, академік, директор Інституту економічного прогнозування НАН України:

— Для мене особисто такі конференції вкрай важливі. По-перше, тут видно, які зрушення є в розумінні, в підходах і розв'язанні нагальних проблем. По-друге, тут завжди присутні люди іншої сфери, скажімо, юристи. Тож відбувається всебічне коригування напрямів і методів. По-третє, як і кожен дослідник, я апробую тут наші прогнози. Раніше ми не могли критикувати, більше мовчали. Оте, що сказано, сприймайте як догму — і все. А тепер, ви бачили, стільки критики, зауважень, доповнень! Усе є для того, щоб звіряти досвід, висновки. І літше працювати.

Академія в Сумах — це прекрасно. Визнаймо: фінансової еліти в країні немає. Або ж мало. Її треба формувати. А формується вона не тільки вгорі. Фінансове життя, як і інші дисципліни, має мікроекономічний зріз. Тут — новий ступінь формування. Чудово, що люди знайшли себе й успішно заповнюють відповідну нішу доброю, потрібною для країни справою. Причому утверджується самодостатня організація. Дуже добре!

Роб ДЖОНС, професор Школи бізнесу університету Нортумбрія (Велика Британія), гість Академії:

— Завдяки своєму високому професійному рівню Академію можна порівнювати з вузами інших країн. Ваші дисципліни справді сильні: і політекономія, і історія України, й інші. Я радий, що зустрічаюся із професіональними викладачами, мені подобається співпрацювати з ними.

«Ваші студенти — готові спеціалісти»

У тривалій діловій поїздці побувала студентка економічного факультету Тетяна Назаренко.

— Цей рік, може, найцікавіший із тих, що за моїми плечима, — каже Тетяна. — Я вивчала систему освіти Сполучених Штатів у державному університеті в Пенсільванії. Потім дев'ять місяців навчалася безпосередньо за своєю спеціальністю «Фінанси і кредит». Два місяці була на практиці в Інвестиційно-маркетинговій компанії Нью-Йорка. Завершилося навчання заключним семінаром у Вашингтоні, в якому взяли участь урядовці. Все це, безумовно, дало мені багато знань та навичок.

Тетяна — лише одна з багатьох студентів Академії, котрі здобули право поповнювати знання за рубежем. Дмитро Єчкалов поїхав до Німеччини, Катерина Бочкарьова — до США. Група студентів повернулася з Англії.

— Ваші студенти — вже добрі спеціалісти, — захоплено відгукувались англійські викладачі та банкіри. — Причому, вони не тільки відмінно знають банківську справу, а й чудово володіють англійською мовою.

Яблука для Сезанна. І краса для банкіра

Поетично — «Яблука для Сезанна» — назвали студенти чергову художню виставку. Чому саме так?

— Французький художник Поль Сезанн був сином банкіра, — розповів кандидат мистецтвознавства (і художник) Сергій Побожій. — Батько намагався прилучити його до своєї справи. А Поль став художником. Він дуже любив малювати яблука. І робив це, як відомо, досить майстерно. Звідси й назва виставки. Художники міста відгукнулися на наш заклик. У читальному залі, де ми влаштували показ, здавалося, пахне яблуками. Вони, звичайно, були не тільки задля відзначення 160-річчя від дня народження Сезанна. Душа справжнього банкіра не суха, як банківський рахунок. Він має бути людиною багатогранною. І ми робимо все для того, щоб наші студенти входили в трудове життя, маючи солідний духовний багаж, зокрема глибоке розуміння мистецтва...

Власне, доброї слави зажила не лише галерея «Академічна». У клубі творчої молоді багато талантів. Це підтверджують виступи студії сучасної естрадної пісні, ансамблю сучасного танцю, поетів Академії.

Тим часом любителі сцени створили театральну студію. Що вони готують — поки що секрет. Але прем'єра, без сумніву, буде незвичайною. Тут орієнтуються тільки на неординарні речі. Це суть самої Академії.

Пишемо підручники

«Валютне регулювання» — такий новий навчальний посібник поповнив фонди бібліотеки Академії. Його автори — тодішній голова правління Національного банку України Віктор Ющенко та перший проректор доктор економічних наук Володимир Міщенко.

— За три роки існування Академії, — розповідає проректор з наукової роботи доцент Микола Мінченко, — наші вчені видали близько двадцяти підручників та монографій. Це переважно унікальні розробки, подібних яким досі не було. Серед авторів — ректор Академії доктор економічних наук Анатолій Єпіфанов, завідувач кафедри банківської справи Іван Сало, завідувачка кафедри фінансів Світлана Науменкова, завідувач кафедри управління та міжнародних відносин Сергій Козьменко та інші. Ми опублікували в журналах та збірниках близько 170 наукових статей. У нас є і власна трибуна — журнал «Вісник Академії банківської справи». Важливо, що ряд наукових праць підготували студенти: ці роботи буде видано у збірнику.

До речі, науковці та студенти Сум вважають за честь працювати в бібліотеці Академії. Тут 75 тисяч одиниць наукової літератури, підручників. Причому це, як кажуть, ще «гарячі» речі — переважно 1996—1999 років видання.

Директор бібліотеки Надія Петрина нещодавно побувала у США, де ознайомилася з практикою тамтешніх бібліотек. Зокрема, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Вашингтонського університету, консорціуму бібліотек Огайо. Встановлено творчі зв'язки. Все це сприяє впровадженню в бібліотеці Академії найсучасніших інформаційних технологій.

Душа справжнього банкіра не суха, як банківський рахунок

Спорт

Футзал

Великі пристрасті малого футболу

Кубок України. Фінал. Київ. Спорткомплекс КПІ. «Інтеркс» (Київ) — «Запоріжкокс» — 4:1.

Кияни виграли почесний приз у поєдинку з сильним суперником. Основний час закінчився внічию — 1:1. Було додано два тайми по 5 хвилин. Ось тут господарі виявили вольові якості й затисли запоріжців на їхній половині. А коли Олег Шуст провів два м'ячі у ворота «Запоріжкоксу», стало ясно: кияни перемогу не віддадуть. Запоріжці, намагаючись відігратися, замінили воротаря на польового гравця і отримали ще гол у порожні ворота — 4:1.

Кубок переможцям вручив президент Федерації футболу України Валерій Пустовойтенко.

Баскетбол

Завершився турнір хлопців з Півночі

Чемпіонат ПЄБЛ. Фінал. ЦСКА (Москва) — «Летувос рітас» (Вільнюс) — 95:77. Матч за 3—4 місця. «Жальґіріс» (Каунас) — БК «Київ» — 110:88.

Футбол

Жак Ширак — 23, Сергій Ребров — 101!

Чемпіонат країни. 20-й тур.

«Динамо» — «Металург» М. 6:1. 9 000. Русановський, 19, у власні ворота, Ребров, 28, з пенальті, 58, Гусін, 34, Деметрадзе, 36, 85 — Рикун, 56.

«Металург» Зп — «Металіст». 1:1. 9 000. Василевич, 60 — Рудняк, 85. На 88-й хв. харків'янина Шопіна вилучено з поля (два попередження).

«Дніпро» — «Металург» Д. 0:1. 3 200. Шищенко, 85.

«Таврія» — «Зірка». 2:0. 9 000. Антюхін, 33, Митрофанов, 56, з пенальті. На 64-й хв. з поля вилучено Антюхіна (удар суперника рукою).

«Прикарпаття» — «Нива». 2:1. 19 000. Іричук, 38, Грегуль, 58, з пенальті — А. Капанадзе, 89.

«Шахтар» — ЦСКА. 3:0. 30 000. Зубов, 9, з пенальті, 75, Євтушок, 59, у власні ворота. На 30-й хв. Зубов не реалізував пенальті.

«Ворскла» — «Карпати». 1:0. 10 000. Доценко, 56. На 28-й хв. з поля вилучено львів'янина Танасюка (два попередження).

«Кривбас» — «Чорноморець». 2:0. 14 000. Мізін, 28, Римшин, 77.

«Динамо» — 56 очок, «Кривбас» — 42, «Шахтар» — 41, «Ворскла» — 38, «Металург» Зп — 30, «Металіст», «Металург» Д — по 28, «Карпати» — 27, «Металург» М — 25, «Прикарпаття» — 24, ЦСКА — 22, «Дніпро» — 21, «Таврія» — 19, «Нива» — 18, «Чорноморець» — 16, «Зірка» — 8.

Прихильники футболу добре пам'ятають яскраві дні чемпіонату світу у Франції. І, звісно, одного з найпалкіших прихильників — президента цієї країни Жака Ширака, який сидів на трибуні стадіону у футболці французів під номером 23.

Синьо-білу футболку з таким номером, але київського «Динамо», а ще м'яч з автографами гравців і тренерів українського суперклубу, іншу динамівську атрибутику пан Ширак отримав з рук народного депутата України Григорія Суркіса під час їхньої зустрічі в Парижі минулого тижня.

Окрім футбольної теми, Жак Ширак і Григорій Суркіс обговорили широке коло політичних питань. Зокрема, порушували питання вдосконалення двосторонніх стосунків між офіційним Парижем і Києвом у сфері економіки, науки, освіти, культури і спорту. Під час перебування на берегах Сени український депутат мав зустріч також із прем'єр-міністром Франції Лайонелом Жоспеном.

А київські динамівці сьогодні перебувають просто в блискучій формі. І це зрозуміло, бо Валерій Лобановський виводив підопічних на пік форми саме на цей період, коли відбуваються головні події в Лізі чемпіонів. Цього разу під гарячу руку потрапили маріупольці. Щоправда, вони дещо зіпсували свято киянам. Адже перший гол у ворота «Металурга» був п'ятдесятим лідера в нинішньому чемпіонаті. А київські фани мріяли, щоб це зробив неодмінно Сергій Ребров. І тоді в його доробку в національних чемпіонатах було б 100 влучень. Але м'яча у власні ворота зрізав Роман Русановський.

Утім, Сергій Ребров усе-таки порадував публіку двома точними ударами. І тепер на його рахунку 101 м'яч!

Ще одна приємна цифра: матчі туру спостерігали 103 200 глядачів!

На знімку: під час зустрічі в Парижі.

Міністр просто не помічає шахтарів

Коментар

Минулої п'ятниці представники Спілки шахтарів-інвалідів України передали Прем'єр-міністру вимогу відправити у відставку главу Мінпаливенерго Сергія Тулуба.

На прес-конференції того самого дня вони повідомили про причини такої радикальної вимоги. Представники багатьох вугільних регіонів одностайно запевняли, що регресні виплати (з компенсації шкоди, заподіяної здоров'ю на виробництві), як не платили цілком, так і не платять. Заборгованість на багатьох шахтах становить від 10 до 16 місяців. Компенсацію визначають шляхом перерахунку втраченого з вини держави заробітку на коефіцієнти підвищення тарифних ставок, сплатити які є великою проблемою упродовж багатьох років. Тож інваліди стоять у черзі за грошима, як правило, останніми, а їх кількість з огляду на приголомшливі масштаби травматизму у вугільній галузі — постійно зростає. Спілка шахтарів-інвалідів налічує вже 370 тисяч чоловік.

Інваліди вбачають порушення своїх конституційних прав у розподілі галузевим керівництвом та профспілками матеріальних благ і путівок на санаторно-курортне лікування. І з цифрами в руках доводили, що гроші на погашення заборгованості з виплат заробітної плати і регресів є, але їх хтось привласнює (дорогою з Києва — до регіону, на шахту). Їх можна зрозуміти: торік Мінвуглепром видобув 5 мільйонів тонн вугілля понад план, реалізувавши його на ринку щонайменше на 5,5 мільярда гривень. Мало б вистачити і на реструктуризацію, і на заробітну плату, і на погашення заборгованості за регресними виплатами. Однак чому не вистачило, інваліди від Мінпаливенерго відповіді не почули. Звідси й вимога щодо відставки Сергія Тулуба.

Посланець від Горлівки Микола Кучеренко повідомив про багатотисячний загін шахтарів, які чекають на його дзвінок з Києва про хід переговорів із Сергієм Тулубом. Переговорів, сказав, не вийшло. Під час випадкової зустрічі інвалідів із ним, каже, міністр навіть не привітався.

Григір ЧОРНИЙ.

Оголошення

Ліквідаційна комісія ВО «Київський радіозавод»
виставляє на продаж:
- корпус № 90 — заг. площа 4693 кв. м.;
- корпус № 25б — заг. площа 11044 кв. м.;
- корпус № 3а — заг. площа 2592 кв. м.;

які розташовані на території Київського радіозаводу за адресою: Бориспільська, 9.
Справки за тел.: 566-66-58.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Українсько-російський Торговий дім «Енергопромінвест», ідентифікаційний код 25590310, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця за адресою: 04070, м. Київ, вул. Спаська, 24/15.

Мале колективне багатопрофільне підприємство «Гранд», зареєстроване Московською райдержадміністрацією м. Києва 12.01.1992р. за № 602 (ідентифікаційний код 16303719) перереєструється в Товариство з обмежено відповідальністю «Гранд».

Ліквідаційна комісія ВО «КРЗ»
виставляє на продаж:
Обладнання шприцевого виробництва (повний цикл).
Справки за тел.: 566-66-58.

ЗАТ «Український цемент»
повідомляє, що 5 червня 2000 р. о 10 годині відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: м. Балаклія, проммайданчик ВАТ «Балцем».

Порядок денний:
1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність підприємства за 1999 р.
2. Вибори голови та членів правління.
3. Звіт ревізійної комісії про фінансово-економічне становище підприємства за 1999 р.
4. Вибори ревізійної комісії.
5. Зміни та доповнення до статуту ЗАТ «Український цемент».

Реєстрація учасників зборів проводитиметься з 9.00 до 9.30.
При собі мати документи, які посвідчують право власності.

Арбітражний суд Сумської області (м. Суми, вул. Рибалко, 2) порушив справи про банкрутство:

— № 4165-4/328 кооперативу «Зодчий». Юридична адреса 41000, Сумська обл., м. Середина-Буда, вул. Вокзальна, 16, р/р 26006430090001 в Середино-Будському відділенні АК АПБ «Україна»;

— № 4168-4/321 малого підприємства «Демпург». Юридична адреса: 41000, Сумська обл., м. Середина-Буда, пров. Глуховський, 10, р/р 260033030008 у Середино-Будському відділенні № 3063 Ощадбанку України.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ВАТ «Івіта» повідомляє, що до порядку денного перенесених на 27 квітня 2000 року загальних зборів акціонерів додатково внесені наступні питання:
1. Внесення змін до складу спостережної ради.
2. Переобрання голови правління.
3. Затвердження розмірів оплати праці правління.

Реєстрація учасників з 10 до 13 години.

Початок зборів о 14 годині. При собі мати посвідчення особи та доручення на представництво. За докладнішою інформацією звертайтеся в оргкомітет за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Юності, 23, ВАТ «Івіта», тел.(8-034-22) 2-24-75, 92-2-05.

Арбітражний суд Рівненської області (33023, м. Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справу № 1Б/11-2 про визнання банкрутом ЗАТ «Світоч—Маяк» (Рівненська обл., м. Здолбунів, вул. Б. Хмельницького, 27, р/р 26000201419001 в від. АК АПБ «Україна», м. Здолбунів, МФО 333034, код ЗКПО 22558599.

Розпорядник майна: Арбітражний керуючий Ситник Борис Іванович (м. Рівне, вул. Драгоманова, 27), ліцензія № 000170.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Предприятие **«Березка»** код 30521982 сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются по адресу: г. Киев, ул. Шелковичная 13/2, тел. 293-74-82.

Правління закритого акціонерного товариства «Фірма «Меблі»
повідомляє, що загальні збори акціонерів закритого акціонерного товариства «Фірма «Меблі» відбудуться 2 червня 2000 року о 14.00 дня в приміщенні ЗАТ «Фірма «Меблі» за адресою: м. Київ, вул. Марка Вовчка, 18А. До порядку денного загальних зборів акціонерів внесені такі питання:
1. Затвердження звіту правління про діяльність товариства у 1999 р.
2. Затвердження звіту та висновків ревізійної комісії по результатам діяльності товариства у 1999 р.
3. Затвердження звіту ради товариства про роботу в 1999 р.
4. Затвердження річного балансу та визначення порядку розподілу прибутку товариства за 1999 р.
5. Про переобрання голови та членів ради товариства.
6. Про внесення змін до статуту товариства.
7. Про внесення змін до положення про раду товариства, положення про правління товариства та інших внутрішніх документів товариства.
8. Про затвердження умов контракту з головою правління товариства.
9. Про переобрання голови та членів правління товариства.
10. Про вирішення питання щодо зберігання та ведення реєстру акціонерів товариства.
11. Про покладання на раду товариства окремих функцій, що належать до компетенції загальних зборів товариства.

Реєстрація акціонерів, що прибули для участі у зборах, розпочнеться 2 червня 2000 р. о 12.00 дня в приміщенні ЗАТ «Фірма «Меблі».

Правління.

За футбольними матчами 20-го туру спостерігали 103,2 тисячі глядачів

«Галичина» — мов скеля непорушна...

ВАТ НПК «Галичина» — останнє і єдине з нафтопереробних підприємств України, котре залишається українським виробником, форпостом державних інтересів попри шалений наступ конкурентів та їх поплічників із чиновничої раті. Якби ж то боротьба велася за правилами цивілізованого ринку, де перемагає сильніший, ефективніший власник! Та наступ на контрольний пакет акцій розпочали «нові кіпріоти». І не в правовому, а в офшорному полі. У війні без правил не обходиться без комічних епізодів. Зокрема, у газеті «Бізнес» з'явилося оголошення, що на НПЗ у Львівській області запрошують на роботу голову правління (з посадовим окладом від 1000 у. о.), комерційного і фінансового директорів та юриста. Наступну психоатаку, очевидь, мали продемонструвати «авторитети» із різних регіонів України, які зібралися у джипах і мерседесах біля прохідної підприємства напередодні річних зборів.

«Єсть іще святиня вища...»

Річні збори мали відбутися 31 березня у Народному домі на території підприємства. Над сценою — цитата П. Куліша, яка на момент драматичного зіткнення інтересів сторін набула для дрогобичан особливої ваги: «Святе слово — рідна мати, єсть іще святиня вища, Богові миліша — рідная Вкраїна». Після реєстрації стало зрозуміло, що заплановані збори не відбудуться. Тому що було зареєстровано менш як 60 відсотків акцій. Гості залишили залу, а члени колективу дістали нагоду на зборах за внутрішнім регламентом критично проаналізувати свою роботу в контексті із загальними показниками галузі.

Акціонер-конкурент — офшорна компанія «Варкідж Лімітед», яка в жовтні минулого року придбала 20 відсотків акцій і нині виборює контрольний пакет, настирливо наполягала на позачергових зборах, не приховуючи намірів оперативно замінити все керівництво. У деяких ЗМІ з подачі «кіпріотів» з'явилися шпильки на адресу «червоного» директора, який, мовляв, довів підприємство до зубожіння. В одній із публікацій із сарказмом зазначено, що Роман Матолич, голова правління ВАТ НПК «Галичина» — на підприємстві «цар і Бог». Галичани іронії й не помітили, бо для них за цими словами — характеристика керівника-патріота, який віддав підприємству понад тридцять років, двадцять із них — на посаді директора. Нещодавно керівники ДПА у Львівській області вручили йому пам'ятну посвідку найпотужнішого платника податків, який забезпечує 12 відсотків валового продукту області, а в бюджеті Дрогобича його доробок становить 75 відсотків. Від стабільної роботи підприємства залежить виплата заробітної плати працівникам бюджетної сфери, пенсій та стипендій. Втім, громадянам Росії, Ізраїлю та Кіпру, що прибули на збори ділити «пирога», до цього байдуже. На зборах колективу Роман Матолич навів промовисті цифри і факти, що свідчать про діаметрально протилежні спрямування інтересів «кіпріотів» і патріотів.

— Усі знають, що в Україні запроваджено держзамовлення на поставки нафти для потреб сільського господарства. Та незрозуміло, чому головну скрипку в цій відповідальній справі відіграють посередницькі структури, — підкреслює Р. Матолич. — Щодо «Укрнафти», яка власне створена й існує для контролю за подачею вітчизняного нафтопотоку виробникам, то її чомусь не залучають. Парадокс! Із Долини до Надвірнянського НПЗ «Нафтохімік Прикарпаття», який контролюють дві компанії — «Утворд Петролеум Україна» та «Альфа-Нафта», нафту перевозять для переробки бензовозами, створюючи екологічно небезпечні ситуації на дорогах. Я вже не кажу про те, що нафтопродукт був би дешевшим, якби сировина потрапила до Дрогобича через наш продуктопровід. Чому львівська влада, яка так дбає про інтереси сільськогосподарського виробника, не зуміла змінити стан речей? Навіть на збори ніхто з керівництва облдержадміністрації не прибув. Можливо, спільними зусиллями ми таки розв'язали б цікаву задачку: торік у Надвірній перероблено 1 млн. 245 тис. тонн нафти, у Дрогобичі — 828 тис. тонн. Дивно, незрозуміло, але наші прибутки з тонни переробленої нафти незрівнянно вищі, ніж у Надвірній, як, зрештою, і платежі до бюджету. Більш як половину загальної суми платежів усієї галузі сплачуємо ми. Ось у чому полягає «небезпека», яку ми створили. Відіграємо роль лакмусу. Сьогоднішні збори виявили, хто є хто. Нам потрібен сильний партнер, нехай іноземний. Але такий, що сприяв би розвитку підприємства на благо України, а не лише «кіпріотів». Чому не плекаємо нашу бізнесову еліту в Україні? Невже нами керуватимуть із офшорних зон?

Поки що ці запитання залишаються без відповіді. Роман Матолич та міський голова Дрогобича Олексій Радзієвський звернулися з листом до Президента України Леоніда Кучми:

«Від імені Ваших виборців змушені звернутися до Вас як гаранта Конституції України з проханням зупинити провокаційні дії зацікавлених осіб, які під виглядом захисту державних інтересів України намагаються заволодіти матеріальними цінностями, створеними нашими руками і руками наших батьків. Грубо нехтуючи закони держави, користуючись підтримкою окремих посадових осіб Фонду державного майна України, силових структур та контролюючих органів, вони будь-якими засобами намагаються заволодіти контрольним пакетом акцій ВАТ НПК «Галичина». З цією метою в засобах масової інформації публікуються фальсифіковані матеріали, які принижують гідність та ділову репутацію підприємства, його посадових осіб. Фонд державного майна України видає накази, які порушують основи чинного законодавства України...»

Можна зрозуміти конкурентів, які скуповують акції у дрібних акціонерів (переважно пенсіонерів) і платять їм у 12 разів більше, ніж це зафіксовано договором. Можна не дивуватися з того, що чужинцям у гонитві за надприбутками байдуже до інтересів України. Найсумнішим у перебігу подій довкола «Галичини» є те, що під дудку «кіпріотів» слухняно танцюють «патріоти». Саме ті, котрі мали б захищати стратегічні інтереси держави. Лише торік на підприємстві, що є лідером галузі, було понад сто (!) перевірок. Гріхів не знайшли, зате як старалися!

Ігри довкола Феміди

Одне слово, не так тії конкуренти, як добрії люди. Незабаром мине три роки, відколи триває судовий спір з тою інституцією, яка передусім мала б захищати сукупні інтереси національного виробника і національного споживача. Особливі апетити щодо НПК «Галичина» виявилися, коли для підприємства 1997 року засвітилася реальна перспектива отримати японський кредит на суму 236,3 мільйона доларів під гарантії уряду. Окрім того, з поваги до високого рівня менеджменту «Галичини» кредитори виділяли кошти на закупівлю нафти на весь період реконструкції (чотири роки) тільки під механізм контролю над продажем. Японських фінансистів не назвеш романтиками: вони добре все проаналізували й прорахували. Адже будівництво цеху з виробництва високооктанових видів бензину (їх в Україні не виробляють) забезпечило б «Галичині» достойне місце на ринку. Поки що цей проект не реалізовано, бо в багатьох випадках урядові гарантії зависли каменем на шиї держави і ще довго даватимуться взнаки, ідею дискредитовано. Держава відмовилася інвестувати «інвесторів», епоха розвитку СП завершилася. Отже, зовнішні обставини спрацювали проти «Галичини», однак вона залишається конкурентоспроможною і привабливою. І «свати» не забарилися.

Добровільно віддати руку і серце (контрольний пакет) «Галичина» відмовилася, відтак розпочалася облога. Її підступність полягає в тому, що претенденти добиваються «любові» переважно чужими руками. І годі розгледіти, хто друг, а хто недруг.

Перший крок за межі дозволеного було зроблено тоді, коли «кіпріоти» придбали акції у «Олгруп», яка перекупила їх у таких «знаменитих трастів», як «Разноекспорт», «Олбі-довіра» та «Автоальянс». 170 тисяч громадян України здали свої сертифікати і одержали натомість «цінні» папери цих трастів. А трасти перепродали реальні акції, виручені за сертифікати, «Олбанку». Процес пішов, і згодом «Олбанк» продав свій пакет акцій офшорній компанії «Варкідж Лімітед» і «забув» повідомити про цю оборудку спостережну раду ВАТ НПК «Галичина», членом якої він був на той час. Так було започатковано «гру проти правил», яка триває й досі.

Саме з подачі конкурентів, вважають керівники НПК «Галичина», Фонд держмайна України розпочав проти підприємства активні бойові дії, які завершилися позовом у Вищий арбітражний суд.

— Нас звинуватили в невиконанні інвестиційних зобов'язань. Під які колектив отримав свого часу 30 відсотків акціонерного капіталу, — коментує ситуацію Роман Матолич. — Покупець, тобто ми, заявив про готовність забезпечити 256,5 млн. доларів США інвестицій коштом іноземних кредитів і заводу. Тоді ніхто не звернув увагу на невиразне формулювання: не «внести» кошти, а «забезпечити» їхнє надходження. Не було вказано в угоді і точний термін виконання зобов'язань. Згодом для ФДМУ це стало приводом, щоб передати справу до суду.

(Репліка на полях: можливо, такі словесно-понятійні тонкощі й стали приводом для звинувачення Романа Матолича в лукавстві? Та відповімо запитанням на запитання: а хіба у лабіринтах печерного поки що ринку є дорога навпростець? Принаймні, показники виробничої діяльності підприємства промовисто засвідчують: дрогобицькі нафтопереробники не зрадили інтереси свого підприємства і держави в цілому.)

— Було два позови до суду, — продовжує Роман Матолич. — І в першому, і в другому випадках ФДМУ заніс нас у список підприємств, що підлягають реприватизації за невчасну сплату в бюджет податків і обов'язкових платежів. Такого цинізму я ще не бачив: за свою самостійну історію «Галичина» жодного разу не була боржником держави!

Перший суд ми виграли. Не виявила порушень і наглядова колегія ВАСУ, яка 21 квітня 1999 року ухвалила рішення на нашу користь. Згодом голова ВАСУ Дмитро Притика звернувся до координаційного комітету з боротьби із корупцією і організованою злочинністю з приводу грубого втручання в роботу суду і тиску на нього з боку посадових осіб ФДМУ. Але вже 15 липня він опротестовує попереднє рішення суду, згідно з яким ФДМУ відмовлено у задоволенні позовної заяви. Хто і що вплинуло на таку радикальну зміну позицій? Дійшло до того, що керівник «Альфа-Нафти» Гарі Корогодський публічно заявляє про свою заповітну мрію: «Я добиваюсь, щоб пакет повернули в ФДМУ». І це після того, як законність приватизації на нашому підприємстві підтвердила комісія у складі працівників СБУ, КРУ і Головного управління служби безпеки МВСУ. Президія ВАСУ задовольнила протест пана Притики...

Для виконання постанови президії судом призначено засідання з участю представників сторін. І тут перед Фемідою виникла головоломка. У судовому засіданні відповідач — ЗАТ «Господарська спілка «Галичина» — повідомив про те, що він не є правонаступником товариства покупців ВАТ НПК «Галичина». Проданий за договором № КПП-55 30-відсотковий пакет акцій ВАТ НПК «Галичина» йому у власність не передавався. У 1997 році акції цього пакета були персоніфіковані між членами товариства покупців, у зв'язку з чим воно не може претендувати на реституційні наслідки недійсності зазначеного договору. Розгляд справи триває, неофіційна «облога» також.

Мовчати не можна кричати

Поява джипів біля «Галичини» не злякала дрогобичан. Вони не бажають мовчати і коритися обставинам. Трудовий колектив звернувся по підтримку до народних депутатів від Львівщини:

«Звертаємося до вас як до представників законодавчої влади, обранців народу, патріотів: національний виробник нафтопродуктів, який працює на благо України, єдине українське підприємство галузі — ВАТ «Нафтопереробний комплекс «Галичина» — у небезпеці. Інші підприємства галузі або простоюють, або працюють в інтересах «інвесторів» і «ефективних власників», сплачуючи мізерну частку або зовсім не сплачуючи коштів до державного бюджету. За 1999 рік ВАТ НПК «Галичина» досягнув обсягів виробництва на 118 відсотків, ріст обсягів товарної продукції становить 140 відсотків, створюються нові робочі місця, до бюджету всіх рівнів та позабюджетних фондів нараховано та сплачено понад 90 мільйонів гривень.

Нафтопереробники просять підготувати депутатські запити і дати оцінку незаконним діям посадових осіб державних органів влади.

Перші місяці цього року були особливо складними через оголошене Росією ембарго на нафтові поставки в Україну. І колективу вперше довелося побувати у вимушеній відпустці. Та все-таки спрацював авторитет генерального директора і голови правління Романа Матолича. Недарма конкуренти називають його «царем і Богом». Уже надійшло на переробку 40 тисяч тонн нафти, а ще 50 тисяч тонн — на підході. «Галичина» не здається на поталу і залишається оплотом національних інтересів».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Дрогобич — Львів.

У номер

■ Ялта

Процвітання в єдності

СЬОГОДНІ в Ялті завершується перша всеукраїнська конференція «Освітні права національних меншин». Як *повідомляє наш власний кореспондент Віктор Хоменко*, вона відбувається під егідою Міністерства освіти і науки України і Ради Європи в рамках законодавчих і політичних консультацій.

Учасники конференції запропонують парламенту й уряду нашої держави шляхи перспективної взаємодії культур у галузі міжнаціональних відносин і національно-культурного розвитку. А також шляхи захисту інтересів громадян України, зокрема тих, що раніше належали до депортованих народів і національних груп.

У своєму зверненні до учасників конференції, в якій бере участь група експертів із Бельгії, Нідерландів, Німеччини, Ірландії та інших країн, голова ВР АРК Леонід Грач, зокрема, наголосив: «Мовна політика в галузі освіти була, є і буде рівноправна».

■ Вінниця

Приїхали в гості на свою біду

Потужний вибух пролунав минулої суботи на подвір'ї будинку Миколи Н., який мешкає у Бершаді на Вінниччині. Пошкоджено два прибудовані приміщення, згорів автопривід. Найжахливіше — постраждали люди. Двоє діток — 5-річний хлопчик і 7-річна дівчинка (внуки господаря), а також їхні матері перебувають у реанімаційному відділенні обласної лікарні імені Пирогова. Як *сказав нашому кореспондентові Віктору Скрипнику завідувач відділення Олександр Дацюк*, їх стан надзвичайно тяжкий: сильними опіками уражені значні частини тіла.

Боротьбу за життя ще одного потерпілого — сина господаря — ведуть лікарі Бершадської районної лікарні: транспортувати його до області заборонили.

За словами начальника територіального відділення Держнаглядохоронпраці Анатолія Ковалевського, вибухнуло приблизно чотири балони із скрапленим газом, а також каністри з бензином. Що спричинило біду —з'ясовує комісія. У районі збирають кошти для лікування потерпілих, які в той фатальний день приїхали в гості.

■ Луцьк

Пролетів буревій над Поліссям

Шквальний вітер, швидкість якого подекуди сягала 30 метрів за секунду, із грозою пронісся у день референдуму над Волинським Поліссям. У Ратнівському, Любомльському, Камінь-Каширському і Старовижівському районах буревій позривав шифер і черепицю з дахів, повикорчовував дерева, пообривав дроти електропередач. Отож у темряві опинилося більш як 30 населених пунктів, де світло ввімкнули лише над ранок.

На щастя, ніхто з людей не постраждав. Але, як *повідомив начальник Волинського обласного управління з питань надзвичайних ситуацій Олександр Ляльков нашому власному кореспондентові Роману Жижарі*, за попередніми підрахунками, збитки від стихії сягають десятків тисяч гривень.

Зазеленіють шати — бо є кому саджати...

У суботу, в День довкілля, перші особи держави —Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Іван Плющ, а також міський голова Олександр Омельченко приїхали зранку в столичний парк Слави.

Насамперед міський голова показав прибулим стелу загиблим у Великій Вітчизняній війні, алеї до неї та оглядовий майданчик. Роботи тут майже завершено —майстри шліфують гранітні плити. Звідси відкривається прекрасна панорама на Дніпро та лівий берег.

Потім керівники нашої держави разом з колишніми фронтовиками посадили горобинову алею в парку Слави. Президент навіть пожартував, звертаючись до міського голови: «Щось малий фронт нам підготували». Але роботи, звісно, вистачило для всіх.

Журналісти поцікавились у Президента України, на які результати референдуму він розраховує. На що Леонід Данилович відповів, що результат буде такий, як спрогнозували соціологи. Так було і на президентських виборах...

Колеги зі столичної пресслужби повідомили, що висадка алей відбувається в усіх районах міста.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

Рука допомоги

Чужого нещастя не буває

Однією з перших, хто надав допомогу в післяповеневі дні листопада 1998 року Закарпаттю, була Угорщина. Тепер закарпатці простягнули руку допомоги: до сусідньої держави споряджено гуманітарний конвой із десяти камiонів з мінеральною водою.

— Частину її розвантажено в містах Ніредьгазі та Мішкольці. Решту — в Будапешті. Далі вертольотами воду розвезуть у важкодоступні райони, — поінформував начальник штабу цивільної оборони та надзвичайних ситуацій Олександр Гончарко. — Загалом це сто тридцять тонн вантажу вартістю у двісті п'ятдесят тисяч гривень.

Закарпатці нададуть сусідам і іншу допомогу в ліквідації наслідків повені.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Смерть у трансформаторній будці

Проблема

Сесія Житомирської обласної ради прийняла рішення про тимчасове зупинення діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють операції з металобрухтом.

Проголосували одностайно. Власне, що було обговорювати, якщо депутати наполягали на такій забороні вже кілька сесій поспіль?

У номері обласної газети, де опубліковано рішення сесії, є рядки кримінальної хроніки. У Нових Білокоровичах з насосної станції вкрали кілометр алюмінієвого дроту. В Андрушівці затримали двох місцевих мешканців, які поцупили в СПМК устаткування майже на 3 тисячі гривень. У Коростенському та Коростишівському районах загинуло двоє чоловік: один намагався викрасти дріт з лінії електропередач, другий — розпотрошити трансформатор. Це просто перелік лише декількох злочинів і трагедій за попередній тиждень. Такий звичний, як прогноз погоди.

Смерть у трансформаторній будці чи під лінією електропередач вже нікого не вражає. Головний інженер Андрушівського комбікормового заводу цієї зими рано-вранці прийшов на підприємство, щоб оглянути порожні цехи. А сполохав злодія, який саме різав усе, що можна здати на приймальний пункт. Небажаного свідка злочинець убив, а тіло засунув у металеву шафу.

Тема смерті й вічного спокою має і зовсім інший ракурс: навіть суворі вироки судів щодо цвинтарних вандалів не можуть зупинити шквалу, що проноситься над кладовищами.

— Ми думали, що побачимо виснажену від недоїдання людину, яку злидні штовхнули на крадіжку огорожі з могили нашої дорогої донечки. А побачили молодого нахабу, котрий поводився на суді так, ніби це не він, а ми вчинили злочин, — з гіркотою говорили після вироку вражені батьки.

Не дивують уже і крадіжки з військових частин. В одній із них серед білого дня намагалися вивезти на металом деталі танків. А до приймального пункту якось привезли... снаряди. Такого вантажу й приймальник злякався, тож «здавачі» поспішили змитися і викинути свій «брухт» неподалік.

Серед екзотичних повідомлень таке: санепідстанція виявила на майданчику для збирання металолому відомої в Житомирі комерційної фірми контейнер з закритим джерелом радіоактивного випромінювання. Походження його, схоже, так і залишиться загадкою. Достеменно відомо, що мешканці деяких сіл «пасуться» на території, де раніше базувалися ракети. Що звідти може потрапити в металобрухт, одним ракетникам відомо...

Призупинення діяльності, ухвалене на сесії обласної ради, не стосується спеціалізованих підприємств, діяльність яких відповідає вимогам закону.

Олексій КАВУН.

Малий «Кобзар» великого народу

160 літ тому в Петербурзі видано перший «Кобзар»

Ювілей

Цю скромну 20-сторінкову книжечку ще 7 березня подано до цензури. Хоч там у друзів Шевченка були знайомі, без купюр не обійшлося, зокрема в «Катерині». Дозвіл на випуск «Кобзаря» в світ підписано цензором Корсаковим 18 квітня 1840-го. Відгуки на книгу були різні. «Жаль бачити п. Шевченка, коли він потворить думку і російську мову, підроблюючись під хохлацький лад! У нього є душа, і його російські вірші могли б додати частку доброго в нашу справжню російську поезію!» — писав «Сын отечества». А ось інший відгук: «Невже треба заглушити в душі святі звуки тільки тому, що кілька чоловік у модних фраках не зрозуміє цих звуків?» Дискусія звучить дуже сучасно! Але, можливо, найточнішим з критиків виявився той, хто найбільше помилявся і категорично сказав: «Малоросійські поети пишуть таким наріччям, якого навіть не існує в Росії; вони без церемонії переробляють великоросійські слова на малоросійську манеру і створюють собі мову небувалу...» На слова «створюють собі мову небувалу» не варто ображатися, бо ненароком той критик сказав головне: 160 літ тому в малому «Кобзарі» наша мова порушила звичний статус «неіснуючої» й здобула патент на якість, до того невідому читаючій публіці.

КОБЗАРЬ

Т. ШЕВЧЕНКА.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

1840.

ВЪ ТИПОГРАФІИ Е. ФИШЕРА.

Україна—Північний полюс-2000

У суботу учасники 1-ї національної української експедиції «Україна—Північний полюс-2000» встановили на полюсі Державний прапор України, прапори ВПС та ВМС країни, повідомляє прес-служба Міноборони України.

Незважаючи на перенесення термінів акції через негоду на шляху до полюса, парашутисти провели десантування на дрейфуючу крижину і підняли прапори.

До складу десантної групи увійшли 23 парашутисти, серед яких — абсолютна чемпіонка світу Валентина Закорецька, яка здійснила майже 12 тис. стрибків з парашутом. Її ім'я занесено до Книги рекордів Гіннесса. Серед учасників — техніки-випробувачі парашутів Державного авіаційного науково-випробного центру ВПС.

Жертви суботника

У промзоні Дніпропетровського аеропорту вибухнув бензовоз. Двоє осіб загинуло. Як **інформує наш власний кореспондент Микола Нечипоренко**, вони вирішили, скориставшись суботником, відремонтувати автомобіль. І взялися за зварювальні роботи, не зливши з бака пальне.

Олександру Олександровичу Морозу

Дорогий Олександре Олександровичу!

Ми, члени фракції Соціалістичної партії України «Лівий центр» у Верховній Раді, глибоко сумуємо з приводу смерті Вашого старшого брата, наставника і друга

Анатолія Олександровича,

і висловлюємо щирі співчуття всім його і Вашим близьким і товаришам. Мужності і стійкості Вам у цю тяжку годину.

І. БОКИЙ, Й. ВІНСЬКИЙ, І. КЯТКОВСЬКИЙ, В. МАКЕЄНКО, В. МІСЮРА, Н. МАРКОВСЬКА, І. МУСІЄНКО, В. МУХІН, С. НІКОЛАЄНКО, Н. ПОКОТИЛО, В. СЕМЕНЮК, А. СТАНКОВ, М. СТЕПАНОВ, В. СІНЬКО, В. ЦУШКО, О. ШЕХОВЦОВ, О. ЮЩИК.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає, що 14 квітня 2000 року на 67-му році життя помер колишній старший консультант Секретаріату Верховної Ради України

КОЛЬЧИК Микола Михайлович,

і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 179041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311069.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-63; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України